Plymouth, Pa., 2 Balandžio.

Musų tautiecziai, skaitydami Lietuvos Istoriją, talpinamą „Vienybėje“, nesykį užeina netik visai nepažystamus žodžius, bet ir czielus sakinius bei iszsireiszkimus, kurių tikrą mislį bei ženklinimą kartais sunku arba visai negalima suprasti. Dėl tos priežasties nevienas skaitytojas gali pamislyti, kad tai kaltė ne istorijos raszytojo, bet musų arba to, kuris užsiima jos perraszymu bei korekta. Tadgi, idant nebutų nukaltintas nekaltas, norime tą dalyką maloniems skaitytojams paaiszkinti.

Talpinama „Vienybėje“ Lietuvos Istorija yra paraszyta grynai lietuviszkoje kalboje tikrai žemaitiszkoje prasmėje ir nelabai apdirbta. Gûdotinas kun. A. Burba, kaipo gerai žinantis žemaitiszką tarmę, perraszo ją isz originaliszko rankraszczio. Perraszytojas, idant originaliszkumo nepažeisti, nei konstrukcijos, nei žodžių jos nemaino, o tikt perkeiczia žemaitiszką raszybą ant dabar maždaug abelnai priimtos raszybos. Perraszytojas, nors ir gerai žemaitiszką tarmę žino, tacziaus randa kartais rankrasztyje žodžius, kurių prasmės arba visai negalima žinoti bei reikia apie ją abejoti. Randa taipgi žodžius, kuriûs sunku iszskaityti. Užeina taipgi sakinius, iszsitarimus, kurių tikrai negalima suprasti, o pertai ir paaiszkinti. Perraszytojas, jeigu kartais prideda, arba perkeiczia kokį žodį, arba kokį sakinį pertaiso, tai tûjaus pats pasiraszo (perr.) parodydamas, kad tai jo priedas, jo darbas. Perraszytas rankrasztis, yra palyginamas su originalu, nėra jame ką iszleisto bei perkreipto. Kadagi ji spaudinasi į knįgą, yra dar sykį per gûdotiną perraszytoją stropiai peržiuriama ir zecerski apsirikimai ir kitos klaidos pataisomos. Pertai tegul nemislija skaitytojai, atradę „Vienybėje“ laikraszczių paprastus apsirikimus, kad tie apsirikimai patilpsta ir knįgoje. Kas link gi neaiszkių vietų, nesuprantamų žodžių, tai nei musų, nei perraszytojo kaltė, bet jog taip yra originaliszkame rankraszytyje, taip paraszė S. Daukantas. Rankrasztyje taipgi randasi kaip locni vardai, taip ir sziaip žodžiai dvejopai raszomi, ką skaitytojai galėjo patėmyti ir „Vienybėje“. Žinoma, kas be ko, perraszytojas ją perraszydamas bei paskutinę korektą darydamas, gali persižiurėti kartais ir žymią klaidą padaryti. Bet tai gali retai atsitikti.

Žinome mes, kad nedaug kas skaito minėtą istoriją jau, jog ją sunku suprasti, jau jog ji skaitytojaus neapeina. Gaila, nės tai didžiausis ir brangiausis musų tautos, musų kalbos iždas. Tik jają skaitydami galime mes aiszkiai pamatyti praeitę savo tėvynės ir jają karsztai, isz szirdies pamylėti. Jają skaitydami, galime gerokai pralobti savo motiniszkoje kalboje. Sunku mums ją suprasti, neturi ji prie musų patraukimą, bet pabandykime tikt savę prisiversti, turėkime kantrybę per mėnesį kitą kiekviename numeryje perskaityti, o pamatysime kad mes ją pradėsime aiszkiai suprasti ir tvirtai pradėsime mylėti.

Jyji rodos, dar nepasibaigs szįmet per „Vienybę“ ėjus.

— *Graudinga Naujiena.* Kadangi „Vienybės“ redaktorius, p. J. Petraitis staigu apsirgo, todėl „Valtis“ isz tos priežasties pasivėlys ant sanvaitės arba ir daugiaus, kadangi iszleistuvėje bei spaustuvėje „Valties“ zeceris turi dar „Vienybės“ korrektas. Prieg tam perpraszome „Vienybės“ skaitytojus, jeigu kur įsibrauktų kokia klaida, nėsa be redaktoriaus sunku yra gerai atlikti. Pasitikime, jog Vieszpats Dievas suteiks redaktoriui veik sveikatą ir vėl viskas bus gerai.

„*Vienybės*“ *iszleistuvė.*

Isz Lietuvos.

— *Suvalkų rėdyba.* Žiema kad įsismagino, tai ir laikosi vyriszkai. Turim jau arti pusę Kovo mėnesio, o naktimis szaltis daeina iki 10 laipsnių, nekartą ir virszaus užvaro. Bet saulutė pradeda įgyti daugiaus spėkos ir į vidudienį taip pradeda kaityti, kad beveik diena į dieną sniegas sudrėgsta ir atsiranda nedidelės balutės, kurias nakties szaltis vėl stipriai ledu apkala. Toksai oras — dienos leidimas, o nakties stiprus szalcziai — pradeda nevieną ukinįką baugįti: ar neiszdarkys, sako, dobilus ir rugius? Tûm didesnis pavojus, kad visas Vasaris su szalcziu laikėsi, susirinko daug sniego, kurio nė vienas tikras palaidinys nesumažino. Suvis netrukt, kad gali rugius, o tûm labjaus dobilus iszmirkyti. Dobilius jau pernai pavasario szalnos isz naikino, jei da szįmet vėl jiems butų negiliukis, tai antri metai pavymu dobilai neužderėtų.

Tas patsai sniegas (kas gali tikėtis!) yra net prieszu lietuvystės. Per tą nevidoną sniegą turim alkti, nesulaukdami lietuviszkų laikraszczių. Niekas per rubežių negali pereiti, nės iszdavikas sniegas aiszkiai parodo pėdsaką kiekvieno per rubežių einanczio. Net visogalys pinįgai nepergali rubežiaus sargų, kurie kitose smagesnėse valandose labai noriai už pinįgus per rubežių perleidžia, da ir patys panėszi gabenamus isz Prusų daigtus. Jau treczias mėnesis, kaip isz Prusų apsistojo visokia kontrabanda, drauge, žinoma, ir lietuviszkos knįgos bei laikraszcziai. Galima dabar į Prusus dasigauti tik per parubežinę kamarą, bet lietukiszkas knįgas per ten sunku iszneszti. Pasigvėszę ant pelno perkupcziai lietuviszkų knįgų gautų rodą ir per kamarą jas gabęti, bet per didelis troszkimas pelno gimdo skundus: pavydėdami (skaugėdami) vieni kitiems, skundžiasi ir galų gale nė vienas negali pergabęti. Nenaudėliai dėl savo privatos visus trukdo, o labjausiai pykdo pradedanczius skaityti lietuvius, kurie nežinodami, kaip dalykai stovi, rugoja, kad negauna laikraszczių, o kitas net ketina ir pamesti skaitęs. Abelnai perkupcziai — dastatytojai lietuviszkų laikraszczių, perdaug jieszko pelno, o per mažai pildo savo prižadėjimus, nors galėtų, jei tik norėtų, dusyk geriau dastatyti, kaip dabar dastato.

Žinoma yra, kad isz Prusų, kaipo kontrabanda, ateina į Maskoliją didelė daugybė arbatos. Tokia arbata, vos tik gauna laimingai per rubežių perslinkti, patenka į rankas žydų — arbatos prekėjų, kurie ją umai supilsto į pakelius su savo etiketais ir vieszai leidžia toliaus, kaipo legaliszku budu pargabętą arbatą. Labai garsi buvo firma vieno žydo isz *Szakių* (Naumieszczio pav.), kuri laviai daugybes prusiszkos arbatos į maskoliszką perdirbdavo. Bet dabar neseniai iszėjus naujiems įstatymams, Szakių žydeliams, ne taip smagu su taja arbata, nės jau reikia slėptis, o neužilgo turbut visai nieko negalės padaryti, jei tikt slapczia pardavinės.

Anû tarpu *Senapilėje* buvo toksai atsitikimas: atvažiavo isz Maskvos jaunas vaikinas L. ir apsistojo viesznamije. Tenai jis nesisakė, kûm yra kaip tai yra paprasta, viesznamio savinįkui. Kada atėjo

žemskis, jisai nė tam neparodė savo paszporto, sakydamas, kad policija pati turi žinoti, kas jis yra. Nuvestas pas pavieto virszinįką, jis ir ten gana keistai užsilaikė: nors parodė knįgeles (legitimacijonnaja knižka), bet taip kalbėjo, kaip butų koksai didelis kaltinįkas. Sakėsi, kad jis virszinįkui nieko nesakysęs, tik sude prokurorui viską iszpasakosęs. Per jo tokius keistus atsakymus padarė pas jį kratą ir rado 7 lietuviszkas knįgutes („Apie kolerą", „Senkaus Jurgis" ir t. t.). Užklaustas, kur jis gavo tas knįgutes, atsakė: „Žinoma, pirkau!" Bet klausiamas, nů ko pirko, stacziai pasakė, kad to nů jo nedažinosę. Tie ir kiti da jůkingesni jo atsakymai iszpradžių pykdė virszinįką, bet paskui pertikrino, kad L. yra nesveiko proto, dėlto jį nusiuntė į Kalvariją, nės jis yra to pavieto. Rastas pas jį knįgas nusiuntė į cenzuros komitetą. Ar nepakils isz to koksai mutinys?...

J. Vėžys.

— *Vilniaus rėdyba.* Nežinia isz kur atsiradęs yra tarp žmonių padavimas, kad *Merkinės* bažnyczia paeina da isz stabmeldystės laikų, ir kad ji kitados buvo žinyczia. Žmonės da pasakoja, kad vienam sklepe po bažnyczia esą užmuryti senoviszki daigtai: kas žin koksai dievaitis, knįgos raszytos nepažįstamomis litaromis, baltas rubas „su labai placziomis rankovėmis". Buk vienas kunįgas prasiplėszęs sklepą pažiurėjo tų daigtų ir vėl jůs ten užmurijo.

Kaip czionais žmones dailiai auna maskoliai, ir kaip žmonės nemoka nė biskį atsispirti, tegul parodys szis atsitikimas: Vinkevyczius isz sodžiaus Laukinįkų (*Nedžiugės* parapijos ir volosties) buvo paskolinęs Jurui Muzikevycziui 100 rublių be jokio raszto. Ant galo Vinkevyczius pareikalavo, kad M. iszdůtų jam vekselį. Nusipirkę reikalingą vekseliui sztempelinę popierą, nuvėjo į kanceliariją, kur mažesnysis rasztinįkas apsiėmė jiems suraszyti abligą. Bet rasztinįkas, kaip pritinka maskoliui, buvo girtas ir vietoje paraszyti: „Jurgis sunus Motiejaus Muzikevyczius", paraszė tiesiok: „Motiejus Muzikevyczius". Tokiu budu vekselis buvo iszdůtas ant nabasznyko tėvo. Nė vyresnysis rasztinįkas, nė starszina vekselio neskaitė, per tai klaidos nepatėmijo ir paliudijo tą vekselį. Žmonės iszėję isz kanceliarijos davė perskaityti vekselį žydui, kursai pirmutinis ir pasakė jiedviem apie tą klaidą. Žmonės nuvėjo nusipirkti kitą vekseliui blanką, bet žydelis, kursai skaitė jų pirmąjį vekselį, davė žinią uriadnįkui. Tas įsikabino kaip dagys, ir gąsdįdamas J. Muzikevyczių apielinkės sudu už neteisų abligą (nodložnyj vieksiel), pasodino į advaką. Iszsigandęs n'iszmanėlis M. davė uriadnįkui 18 rublių, tada jį paleido. Ir tovienio taip: užgąsdįs. maskolius, tai mųs žmonės ir důda jam, kiek tas prászo. Arba su tais sukcziais žydais: amžinai jiems tiki, nors jie ant kožno žingsnio suka ir kaip judosziai žmones pardůda arba iszdůda.

Vargas su tais lietuviais, kad jie neturi jokios tarp savęs sutarties, tik vis skundžiasi, k. a. dagirdę kur „daraktorių" vaikus mokinant.

Kanceliarijoje uždrausta kalbėt lenkiszkai. Gali tik lietuviszkai arba gudiszkai; lietuviszkai moka net rasztinįkai — maskoliai. Tankiai, labai tankiai, rasztinįkas kalba su žmogum lietuviszkai, bet paikas žmogus atsimena, kad jis gali kelis žodžius maskoliszkai pasakyti, na ir pats gudą — rasztinįką gudiszkai toliaus sznekina. Tai vis, suprask, dėl unaro..., o per paikumą.

V. Stagaras.

— *Rasiainiůse* dar gyvůja senas ubagas, kvailas ir labai jůkingas ekzempliorius, nės nů savo jaunystės dar kelinių nedėvėjo, bet undaroke vaikszt inėja. Mat, savo jaunystėje su tůmi kojų vyriszku drabužiu apsieiti nemokėdamas, daugel klapato turėjo, nekartą prigad..... pertai moteriszką undaroką sav už patogesnį paskyrė. Savo žilus plaukus trumpai nusikerpa, su didele lazda ir botagu vaikszczioja po kaimus szunis beerzindamas ir su anais karę keldamas, nės tokią baidyklę pamatę szunias baisiai apipůla. Prie to dar su savim didelę muką neszioja, už tikrą Dievą ją laikydamas ir nů jos visoko praszydamas. Bet jeigu ką reikalauna,negauna, aną dikcziai iszplaka ir kelias kapeikas pridėjęs ant kitos iszmaino. Kaip eina per kaimą, tai vaikai paskui jį buriais sekioja. Tas ubagas Jůzeliu yra vadinamas ir visai Resiainių apygardai žinomas. Apie Varnius vėl yra viena cigonė, kuri vaikszczioja vyriszkai pasirėdžiusi. Gerai butų anůs į daigtą suvedus suženyti!

— Į Aukmergės ir Zarasų pavietus dabar gelžkeliu lietuviszkas knįgas nepristato, o tai isz tos priežasties, kad kelis syk ant gelžkelio kratos buvo darytos. Dabar patys kontrabandnįkai nů Radviliszkio gelžkeliu važiůja, o jų uždraustos knįgos arkliais yra į sukalbėtą vietą vežamos. Apie tą teko su vienu kontrabandnįku kalbėti, o tas taip savo nelaimę apsakinėjo, dėl kurios gelžkeliu vežti pabugo:

Pirm kelių metų anas per Radviliszkį važiavo ir kada jau ant Radviliszkio vagzalio su savo tavoru buvo iszlipęs, viena žydelka gvoltą pakėlė, kad ją apvogė. Pertai žandaras liepė vagzalio duris uždaryti ir visus kitus pakeleivius kratė, jeibent jos pavogtus daigtus atras. Sziokiu budu ir musų kontrabandnįkui reikėjo savo knįgas isz maiszų ant grindų iszberti,arba geriau sakant, jo knįgas iszbėrė, nės anas isz baimės prie jų prisipažinti nenorėjo. Žandaras tůjaus pradėjo klausti, keno tos knįgos yra, bet musų kontrabandnįkas nesisavino. Stacijos perdėtinis ėmė žandarui perstatinėti, kad protokolą apie anas raszyti nereikia, todėl, kad jos yra su „cenzura" (taip kaip ir visos mažne prusiszkos!). Musų kontrabandnįkas matydamas, kad galės savo knįgas atsiimti, savę neįkliudydamas, savo zopostinį nů Zavackio knįgyno isz Vilniaus kataliogą turėjo, todėl pasakė kad anas isz ten yra anas gavęs. Buvo toksai laikas, kad dar Zavackis sziek tiek tų lietuviszkų daleistų knįgų dėl pardavimo turėjo. Kontrabandnįkas sziaip taip isz bėdos iszsiliůsavęs, žandarą apie savo nekaltumą praliudyjęs, isz vagzalio su savo tavoru szalin trauktiesi norėjo, bet stacijos perdėtinis aną persergėjo, idant to nedarytų, nės tada žandaras prie jo galįs prikibti, bet kad toliaus gelžkeliu važiůtų. Sziokiu budu musų vyras nů bėdos iszsikliudė ir jau toliaus vežti knįgų gelžkeliu nemėgino.

Po nekuriůs Lietuvos kraszt us dar senovės budai atsiranda, nors jie visiszkai ant isznykimo yra. Sztai apie Anykszczius, Aukmergės pav., vyskupo Baranauskio pagarsintus, nekurios moterys moka dar ant skuduczių skuduczių ti. Skudutis yra tai tokia medinė dudelė, ant kurios senovės lietuviszkos meliodijos skuducziojamos yra. Prie to reikia 8 merginų dėl 8 balsų iszvedimo, o kad szitiek nėra, tai ir 4 užtenka, tiktai tada

reikia kożnai mergaitei po du skuducziu į lupas imti, tai ant vieno, tai ant kito pagal reikalą skuducziûjant. Kitą kart mergaitės skuducziavo, bet jau dabar skuducziûti nemoka, pertai jau senos bobos tai czia, tai ten tą orkestrą nurodo. Neturime muzikanto, kuris galėtų tas nykstanczias meliodijas ant notų surinkti, apraszyti, ir sziokiu budu dėl ateinanczios kartos užlaikyti.

Tame Eiriogalos kraszte naujas jaunas dainius atsirado, kuris ir augszcziau paminėtas žinias padavė. Atsiuntė ans vieną dainą, kurią czia padûdu, gaila kad neužbaigta:

Padainûsiu jums dainelę
Apie Noleczių1) kaimelę.
Kokius vargus ji kentėjo,
Kokius prispaudus turėjo.
Ne didelė ta kaimelė,
Bet pildanti Dievo valę.
Su dvylikos ukinįkų,
Ir su vienu pleciaunįku.
Po Chlevinskiu ponu buvo,
Po kuriûmi kitkart žuvo.
O kai tasai pasimirė,
Dar didesnis vargs datyrė.
O dabarczio valdimieras,
Yra ponas nebegeras2).
Ir gudiszkos yra vieros,
Ir naikina jûs be mieros.
Nû manęs bus apsakyta,
Kaip ganyklas užvaldyta:
Tos ganyklos nû Noleczių,
Idant suvargint' jûs tycziai.
Buk sako anas nekaltas,
Bet taip rodo popiers baltas.

Taigi autorius klausia: „ar tiktu toji daina, asz ją ilgą iszmislyjau su penkesdeszimts punktų. Czia tiktai pradžią parodau. Praszau nepasipiktinti isz mano rasztų, asz raszau pagal savo iszmanymą, o gal nelabai patinka, teiksitės palaikyti už gerą".

Czia autorius raszo apie provą pono su kaimo ukinįkais, kurios isz maskolių mylistos mažne visur atsitinka. Valdžia lenkmeczio laike nû dvarų žemę po kaimus dûdant, ukinįkams davė atskirius laukus ir pievas, bet ganyklas abelnas su žmonėmis paliko dėl nesutarimo padarymo, bijodami, kad ponai su ukinįkais prie sutarimo nesueitų, isz to didelė syla priesz maskolius nepasidarytų. Ir isz tikro savo mierius dasiekė, nės tai ponai, tai ukinįkai ant tų ganyklų platintisi pradėjo, tai iszardami, tai užtverdami, tai triobas statydami; o kiti, abelną valdymą turėdami, pradėjo anûs naujus laukus ganyti, minti, žalius javus pjauti; tvoras laužyti, trobas versti ir t. t. Isz to netiktai provos, bet baisios musztynės, pesztynės, vaidas ukinįkų ir ponų tarpe isztiko. Valdžia isz to besidžiaugdama ir dabar dar tų ganyklų skyrum kam reikiant iszskirstyti nedûda. Tiktai kur nekur, kur isz abiejų pusių daugiau proto turėta gera vale tas ganyklas pagal sukalbėjimą iszskirstyta, visokius tame dalyke vaidus užbaigiant.

Varlė.

— *Gapszių* kaime apie Resiainius prigavikas isz Prusų Lietuvos buvo atsiradęs, savę už daktarą ar burtinįką parodydamas. Anas isz rankos lyg cigonė pranaszavo, kas žin kokias vyrų ir moterių paslėptinės malonės sekretus atidengdamas. Vis tai darė dėl pinįgų iszviliojimo. Nelabai anam sekėsi, nės žmonės nelabai ano pranaszavimams tikėjo. Bet tropijo ant vienos bobos, anam patikėjusios. Anas jai pasakė, kad ji yra pakerėta (nuczėravota) ir kad per tai nelaiminga pastojo, kad priimtu nû jo už du rubliu liekarstas (vaistus) ir gerai atmintų, kad už devynių dienų, ateis ubagė nû kurios reikia sergėtis, tai tada iszgis. Toji ubagė po devynių dienų atėjus, almužnos praszydama, bus į drižûtus drabužius pasirėdžiusi, reika tada daboti idant ana nei skurlio, nei almužnos, nei mažiausio szapelio isz jos namų neisznesztų. Po devynių dienų, tai bobai namieje nebunant, toji drižûta ubagė atėjo, kokį ten skurlelį imdama. Boba namon pagrįžusi labai ant namiszkių pyko už nepridabojimą, vienok gautus vaistus laukan iszpylė, musėt ant galo jiems nepatikėjo.

— *Vadžgires* apygardą per tris mylias nû Resiainių kaszin koks jûdas žmogus (regis cigonas) pakeleiviszkai pasirėdęs pas vieną gaspadinę buvo atėjęs valgyti praszydamas, kad už tą valgį jei visas žiurkes ir peles iszves. Toji asztriai atsakiusi, kad pas ją to brudo nėra ir per tai ana jam valgyti nedûs, kad anas eitų pas kitą, jos susiedką, tai ten anas bus meiliai priimtas, nės pas ją žiurkių ir pelių be galo yra. Toji antroji susiedka maloniai aną priėmė, o anas jai prižadėjo, kad pas ją nei vienos pelės, nei žiurkes nebus, nors buvo ten jų be galo. Kaip tiktai anas iszėjęs visi tie iszkadnįkai nû antros bobos pas pirmą nubėgo. Pirmoji susiedka tokę sav bėda matydama su antraje rodavojosi, ką dabar reikia su tûmi brudu daryti, kad anas taip apnyko. Taigi nusprendė, kad tą burtinįką reikia sujieszkoti aną perpraszyti, idant anas tą brudą ir isz czia iszvytų. Daug laiko pateriojo, pakol aną atrado, o daug daugiau pakol ano prisipraszė, idant ateitų ir savo blogą darbą atidirbtų. Kada tas permaldautas atėjo, triobos duryse ant slenkszczio suszvilpęs visas žiurkes ir peles, ir tokiû budu isz triobos iszviję̃s. Taigi dabar ten sako, kad tai velnias buvo.

Czia ir visoki kitoki burtai vartojami yra: Jeigu visztos baisiai kudakin, tai toje dienoje namûse susipykimai atsitiksę. Jeigu dėl ligonio siunczia kunįgą atvežti, tai kunįgą į namus atvežus ir ligonį spaviedojant jeigu arkliai pakinkyti prie triobos smagiai su pakeltomis galvomis stovi, tai ligonis iszgysęs, bet jeigu ludnus su nulenktomis galvomis, tai ligonis neiszvengtinai mirsęs ir jam pagelbos nėra. Jaunus kumelius pagal jų atsikėlimą numano katrie eis gaspadoriui rankon, o katrie ne, tai yra kad į vagių rankas paklius ir t. t.

Pirm poros metų buvo czia į Resiainių apygardą siunczemas Petropilės akademijos kalbamokslys p. Pagodinas dėl lietuviszkų budų ir kalbos isztyrimo. Dabar tame kraszte budamas gavau nû žmonių dažinoti kokį apie jį sudą žmonės dûda. Anas, norėdamas visur lietuvių tarpe buti, landė po triobas ir kaimus su žmonėmis susiprasdamas, nors nei žmonės maskoliszkai, nei anas lietuviszkai nemokėjo. Nû žmonių norėdamas szį tą sužinoti visokius monus dėl jų dirbo ir taip kaszin kokę liekarstą ant Szaltunos upės užpildamas uždegdavo ir tas vandû degė. Per tai pripažino, kad p. Pagodinas yra mokytas žmogus. Bet sako: kas isz to, kad anas mokytas, kad anas neiszmano kas yra ant žemės; ar tai vasarojas ar rugiai, ar kviecziai mina anûs po kojų, be jokio tako, nei eżės, per laukus eidamas.

Antanas Ruseczicas Palėpių dvaro tėvynainis, savo kraszte augszta žmogystė, 26 Vasario pasimirė Vaszkų parapijoje, Panevėžio paviete.

---

1) Noleczių kaimas ant Kirksznevės upės kraszto, Eiriogalos parapijoje. Prigulėjo kada tai prie Pagojų dvaro p. Chlevinskio, paskui prispirtinai per valdžią tas dvaras buvo p. Daugirdui pardûtas, kuris isz pravoslavnos motinos gimęs pravoslavnas yra, dėl žemės su Noleczіais besiprovodamas.

2) Konstantinas Daugirdas.

— *Rauplės* po Szaulių pavietą ypacz apie Joniszkį, baisiai žmones pradėjo smaugti. Žiema daug lengvesnė darosi, tiktai kožną dieną sniega ir adrėkiai atsiranda po 1 laipsnį szilumos, naktimis szalant.

44.

— *Kurszo rėdyba, Palanga.* 15 d. Sausio Palangoje atsidengė studentiszkas „Katoks“ (cziūžimas ant ledo). Ant to katoko eina kaip studentai, taip ir Palangos aristokratai. Studentai, dūdami kožnas po 30 kapeikų, sudėjo apie 30 rublių. Uczitelіai ir kiti sudėjo į 20 rublių. Kasa ir dabar dar tebeauga. Yra viltis, kad susirinks į 60 rublių. Isz tų pinįgų iszleista yra 3 rubliai ir dar iszeis į 15 rub. Ant užgavėnių nori padirbti iliuminaciją, o palikusius pinįgus palikti ant ateinanczio meto.

O įspektorius, Petris Polzinskis, gers fanatiks, nedavęs nei kapeikos, nori tūs pinįgus, kurie paliks, atimti buk dėl biednujų studentų, bet gerai yra žinoma, kad tie pinįgai eis ne ant studentų: su 3–4 rubliais nieko neužkiszi, o ant „molebne“ kurią laiko czia kas nedėlia atvaževęs isz Kretingos „batiuszka“.

Diktai butų gaila, kad studentai atidūtų į velnio nagus. Studentai „smotri w oba, nie w odin!“ (veizėk su abiem akimi ne su viena.)

Kas?

— *Dotnava*, Kauno pavіete miestelis, prie Liepojaus gelžkelio, su gražia muryta bažnyczia ir kliosztoriu, savo mokslais, kur kunįgai bernadinai mokino seniau pagarsėjusi. Dabar kun. bernardinų nėr, kurie nū lenkmeczio pakasavoti tapo. Dotnavos dvaras kitą kart grovui Chrapovickiui prigulėjo, bet prispirtinai reikėjo aną maskoliams pardūti grovui Ch., prie lenkiszko maiszto prisimaiszius. Taigi aną maskalka Kraicienė nupirko, kuri iki szioliai tebevaldo.

Chrapovickių laikūse gal jau atgal bus szimtas metų arba daugiau ant tuszczių po iszkirsto miszko vietų atgabenti buvo isz Gudijos ir kitų Chrapovickio dvarų gudai, nū senovės katalikai, kurių įpėdiniai per vietinius gyventojus *rusakais* vadinami, kelis kaimus užgyveno, o jų tarpe Vainatiszkius ir Rusiancus. Jie užlaikė savo kalbą, kuri per ilgą laiką per įtekmę artymos liaudies ir dvaro, labai panaszi į lenkiszką pasidarė. Jų kaimai pastatyti pagal lietuviszką budą, taip kad tiktai pagal kalbą galima anūs nū lietuvių atskirti.

Isz tos priežasties, kad czia arti lenkiszkoji liaudė paeina ir yra daugybė bajorų lenkiszkai kalbanczių, tai jau czia nū seniau lenkiszkoji kalba į bažnyczia įvesta buvo. Bet dabar po naujų lietuvių kunigų įtekme viskas bažnyczioje lietuviszkai įvesta tapo, o lenkiszki pamokslai tiktai per atpuskus kalbami. Isz susilenkėjusių lietuvių pusės yra gerai, kad lietuviszką kalbą mokėdami dėl lenkiszkos kalbos bažnyczioje ginczų neveda, visi savo tarpe katalikai malonėje gyvendami. Bajorai czia labjausiai po akoliczas (bajoriszkus kaimus) gyvena, Urniažiūse, Macianūse, Kiebaviczіūse, Babenūse ir t. t.

Augszcziau paminėta p. Kraicienė Dotnavos tėvynainė datyrusi, kad rusakai yra gudų įpėdiniais, czia atėjusiais, pradėjo sznipinėti, norėdama davesti, kad jie yra isz pravoslavnų kilę. Daugel vietinis klebonas ir rusakai turėjo bėdos pakol nū žandarų, policijos ir Kraicienės priekabių atsikratė.

Yra jau datirta, kad kū stipresnė žiema, tū daugiau vilkų pas mumis yra. Taigi Aukmergės paviete apie Anikszczius vilkai dirba zbitkus, po pamatus į tvartus įsikasdami, avis pjaudami, bet Szvintėnų paviete Vilniaus rėdybos dar didesnius zbitkus dirba. Yra ten daugiaus balų, pelkių su tankiais krumais, po kuriūs jie mėgsta vaisintisi ir gyventi ne tiktai žiemą, bet ir vasarą.

Sztai Lingmenų miestelio uriadnįką naktį ant kelio užpūlė, sudraskė ir taip grynai suvalgė, kad tiktai kojos su batais atliko. Ant vietos atrasta du nuszautu vilku, sulaužytą szoblę, pamestą strielbą, suėstą arklį. Matyti, kad smarkiai nabasznįkas gynėsi, bet visgi vilkų gaujas nepergalėjo.

— *Isz Kobilnįkų* miestelio ubagas žydas su žyduku per Naroczo ežerą ledu važiavo, kurį taipojau vilkai užpūlė, arklį suėdė, žydą sukramtė taip baisiai, kad ant rytojaus pasimirė. Žydą, regis, vilkai todėl nesuėdė, kad nū kitų žmonių nubaidyti tapo. Žydukas sziaip taip nū vilkų iszstruko, prie vieno kaimo paežeriūs pribėgdamas.

?.

— *Ryga*, 27 d. (Seno stiliaus) Vasario mėn.

Gūdotinas Redaktoriau „Vienybės Lietuvnįkų“, nužemintai meldžiu patalpinti szitą mano straipsnelį.

Prasidėjusios kratos praeitą metą dar ir dabar nesiliauna, kad ne vieną, tai kitą lietuvį iszkrato, bejieszkodami lietuviszkų rasztų ir visokių rankraszczių, bet nieko daugiaus nei pas vieną neatranda. Isz to viso matyti, jog daneszikai gerai žinojo, kurie lietuviai maž daug myli savo kalbą bei rasztus, ir policija su žandarais vien pas tokius kratas darė.

Tacziaus musų lietuviai, nieko neatbodami, darbūjasi tautos dalykūse. Kaip girdėjau, tai net giedorių buris dėl giedojimo bažnyczioje ir sziaip jau nori susitaisyti. Da priesz du tris metus rodosi, kad nei vieno lietuvio nebuvo Rygoje, bet dabar, kur tikt pasisuksi, ten su lietuviu susitiksi, arba kalbant iszgirsi. O kas dar vėl linksmesnio, kaip girdėjau, tai pilnas paszalpos draugystės susirinkimas sprendė, kad nei vieno lenko į sąnarius nepriimtų. Nežinau dėlko tų lenkų taip pabugo, jog nū jų taip kratosi, tur but pažino, kas tie lenkai yra. Daugiaus įpatingų žinių pas mus nėra — vis taip traukiasi eina, kaip koksai laikrodis. Dienos dabar gražios, szaltis nelabai didelis, 5 po R. Tiktai skurdu, labai skurdu, kad mes neturime savo rasztų (knįgų, laikraszczių ir kitką). Ak! skurdu — Maskoliau! atidūk, mums musų spaudą, nės tas mums priguli!

Baravykas isz Puszinės.

Metinė rokunda.

Rygos Lietuvos Paszalpos Draugystės, 1894 metų, (iszstrauka isz laikraszczio „Lifliandskija Gubernskija Viedomosti“ N 19 — 1895 goda).

Iszėmimas:

Bėgija 1894 metų įplaukė, įstojimo ir mėnesinių mokesczių..... 830 r., 40 k.

Ant laidojimo mirusių sąnarių..... 69 r., 15 k.

Paaukautų..... 15 r.

Nū buvusių balių 538r. 50k.

Nū iszpardavimo statutų, rokundos knįgelių, kartų 74 r. 15 k.

Isz viso 1527 r., 20 k.

Iszdavimas:

Ant laidojimo mirusių sąnarių ir mažų vaikų 109 r., 20 k.

Paszalpos naszlei.... 15 r.

Sergantiems sąnariams 93 r. 25 k.

Ant pakėlimo 4 balių 287 r. 99 k.

Ant rasztinyczios (kaceliarijos)..... 22 r., 70k.

Už kambarį (de loco) knį-

gas, atspaudimą statutų, sąnarių kartelių ir rokundos knįgelių..... 162 r., 41 k.

Iszviso 690 r., 55 k.

Ant pirmos dienos Sausio mėnesio, 1895 metų, grynų pinįgų Draugystės kasoje 836 r. 65 k. Sąnarių 1894 metûse buvo 227, isz jų keturios moteriszkės.

Pasiraszė pirmsėdis ir Rasztvedis. *N. N.*

— *Isz Prusų Lietuvos.* Mums besidžiaugiant su caru Nikolaju II, kad atidûs mums musų turtą spaudos arba nors daliais laisviai platintis nekurioms knįgelėms, ir vėl turime nuliusti, nės užlipant jam ant sėdynės (trono) tapo suteiktos nekurios malonės vagiams, bei dar kelioms ypatoms, o kartu ir lietuviams, nės perleido 120 egz. Naujo elementoriaus ir 12 knįgelių visokios ytalpos, bet daugiaus nieko, ir vėliai liekasi mums po senoviai varyti paprastą musų darbą, kaip rodo žemiaus ėsantis laiszkas vieno lietuvio.

„Asz ir isz sykio mislijau, kad maskolius nepraliais lietuviszkų rasztų; nežinau, kaip tas nutiko, kad praleido keletą knįgelių, turbut, norėdams geriaus isztirti, kurie isz lietuvių turi susineszimą su užrubežiu. Niekas kitas nepalieka mums, kaip tiktai varyti tą patį darbą, kaip kad iki szioliai buvo, tai yra gabenti knįgas ir laikraszczius paslapczia ir platinti jûs atsargiai tarp savo brolių. Jeigu maskolius dabar nedaleido mums atviro skaitymo lietuviszkų rasztų, tai jau ne taip greit galime to tikėtis.

Tai maloningas tautieti, ant jus mes padedam visą viltį, jus daug ką galit padaryti gerą dėl Lietuvos ir lietuvių: aprinkit gerus agentus, katrie butų gudresni už paczius velnius, kad jų ir 2000 kazokų nesugautų. Tai tie agentai tegul rupinas partraukimu laikraszczių ir knįgų tėvyniszkoje dvasioje ir apent tarp gudrių žmonių, kurie mokėtų gudriai suvartoti ir taip! Su V. Dievo padėjimu, dirbkit nenuilsdami ant gero Lietuvos. Sakau, ant jus mes visą savo vilti padedame“.

Mes nieko gero nesulauksime nû musų globėjų, koliai mes jûs nepriversime mums atidûti tai, ką jie yra iszplėszę.

P. Zambrukas.

Motiejus Akelis, kurį buvo gudai isztremę į Rygą ant 3 metų už vieną kalendorių tapo namon paleistas isz caro malonės.

Pirmas lietuviszkas teatras.

Vasario 17 dieną, 1895 m. Tilžėje szaulių namûse (Balgardžiûs') lietuviszkas teatras tapo su geriausiu pasisekimu atliktas. Lapkriczio ketvirtą dieną, pereitų metų, ant paprasto susirinkimo „Byrutės“ vokiszkûse namûse, tapo nutarta szvensti sukaktuves 10 gyvenimo dr. „Byrutės“ su parodymu teatro. Vienok, užmanant tą veikalą, kiti rei kalavo, kad taptų iszleidžiama tam tikslui knįgelė, bet atsimenant ant linksmos sueigos, ypacz jaunujų, tapo sutarta kelti balių su tearu, ir tapo iszrinkti virszininkai, per balsus, dėliai vedimo to veikalo. Vėliaus tapo sutarta parodyti dramą, paraszytą gerbiamo musų rasztininko *Al. Gužuczio* „Iszgriovimas Kauno pilies (per kryžeivius) 1362 metûse“. Tada pradėjo mokintis aktoriai savo roles ir rengtis ant sukaktuvių. Drama tapo dikcziai sutrumpinta, nės ją visą parodyti butų buvę per sunku ir žmonių nebuvo gana tam atsakanczių; kožną nedėlią po du ir tris vakarus visi susieidavo vienon vieton ir mėgindavo savo roles. Sunkus tai buvo apsiėmimas, bet dėką kantrumui, viskas buvo gerai atsiekta. 14 dienų priesz szventę atsisakė nû to darbo 4 žmogystos isz baimės, kad tas visas darbas nepasiseks ir busiąs ant gėdos lietuviams, nės visų akys buvo atkreiptos į jûs. Ant galo tacziaus vėl susistiprino ir ėjo viskas toliaus, tik gaila, kad isz Didžiausios Lietuvos nieks isz inteligentų neatvyko ant taip garbingos iszkilmės, regis jie ir buvo pabugę, kad neužganėtinai bus atlikta.

Dabar prisiveizėsim į patį veikimą. Ant ziegoriaus 4 po pietų pradėjo rinktis svecziai ir ant 5 valandos prasidėjo muzika (koncertas), muzika susidėjo isz 20 vyrų su kapelijos dirigentu ir truko iki 8 valandai, tarpe muzikos tapo skaitytas prologas Dr. Girėno (Sauervein'o).

Oi Lietuvėle mano tolymoji,
Likimo vėtroj' vis man mylimoji,
Toli tavęspi pakeliu akis,
Toli szią dieną szvenau giesmėmis,
Tikt valandą nû vaidymo ligos,
Nors dvase bei mislis valna pastos,
Juk tu man moji sziądien kaip mocziutė:
Oi Lietuva, tu gimdei mums „Byrutę“! ir t, t.

Potam tapo gražiai padainûta Lietuvaiczių (isz Did. Lietuvos atvažiavusių). „Ant kraszto marių Palangos miestelyje“. Tarpe muzika griežė. Asztuntoje valandoje prasidėjo teatras: Mistras teiraujasi nû Baldersbeimo ir Spanheimo apie apgulimą Kauno, kuriam sziedu viską apsako. Toliaus Mistras dûda patarmes riterianus, kad dieną ir naktį reikia griauti murus tvirtynės, pastatyti su lyg siena augsztą boksztą ir isz to versti statinėmis deganczią smalą bei ugnį į tvirtynę. Toliaus ateina pasiuntinys, Vitėnas, nû kunįgaikszczio Keistuczio, atneszdamas Mistrui laiszką, kuriame Keistutis praszo Mistrą ant veidingo pasikalbėjimo, ant ko Mistras pritarė ir dûda antraszą. Toliaus Kobertas pranesza Mistrui, kad kryžiokai du lietuvių sugavo isz ko Mistras nudžiunga, kad galės patirti urvą požeminį, vedantį į Kauną ir tûmi greitesniai tvirtynę užimti, bet dovanai, lietuvis tylį ir nei žodį nesako, nors Mistras jį patį bei jo seserį Zulelę keta skaudžiai bausti, tacziaus Drutulis gailingai pažiurėjęs ant sesers, sako: „Žinau, bet jus nežinosite“ už ką Mistras liepė pakarti Drutulį, o jo seserį liepė savo tarnui Robertui Panemunėje sargybai padûti bei vakare visiems nutikus į Mistro netrą atvesti, su kuria Mistras ketino pasidžiaugti. Robertas, Mistro tarnas, mažu dar budamas, buvo kryžiokų pagriebtas ir krikszczioniszkai užaugintas, bet neužmirszęs savo tėvynės Lietuvos, sumanė pasinaudoti bei iszgelbėti savę bei Zulelę isz kryžiokų ir Mistrui pasigriežDams iszmetinėja: „Degįti triobas, plėszti turtus, žudyti beszarvius žmones, niekinti nekaltybę moterių, tai pamatai vokieczių krikszczionystės, parėdęs Zulelę į kryžiokiszkus rubus ir užsisėdę gerus žirgus nusidangina į Lietuvų tavorą, o Mistrą atsisveikindams žodžiais: „Te laukia Mistras sekminių žiemos. Kelnią suėsi, o negražią mergaitę negėsi.

Antrame akte senas Vismantis apgailistauja savo sunų Jaunutį, kurį kryžiokai užmuszė, o dar baisiau rasi pavertė į vokietį ir padavė savo brolį užmuszėju, tada atėjęs Vitenas jį ramina ir veda pas kunįgaikszti, tada Robertas su Zulele pavykę laimingai nori priesz kunįgaikszti stoti, ir po ilgesnio iszsikalbėjimo Vismantis savo sunų atranda, kurį kryžeiviai buvo iszplėszę ir Robertu apkrikszti jį. Tada visi stoja priesz kunįgaikszti ir prižada Jaunutis už tėvynę savo gyvastį padėti, tada vedasi Keistutis visus į savo szėtrą kaipo pavargusius pavaiszinti. Tada Keistutis bei Mistras susieina ant pasikalbėjimo, kur Mistras pirmiausiai reikalauja,

kad Keistutis Robertą jam iszdûtų, ant ko Keistutis atsako, kad „jieszkanczius prieglaudos lietuvius nei jokiu budu neiszdûsiąs į persekiotojų rankas“ ant to Spanheimas prikalba, kad naudingą sandarą su tûmi Lietuvai padėtų, Keistutis atsako: Tą sandarą iszkariausime savo kardais.

Trecziame akte (Kauno tvirtynėje) Gineitis nusiminęs pasakoja, kad kryžiokai su didele kariumene apgulė visą apygardą, ir laukia ant Keistuczio pagelbos nės be tos negalės jau ilgiaus gintis, Vaidatas lukuriûja ant Tėvelio (Keistuczio) pagelbos, tvirtynėje esantiejie keta nepasidûti iki smercziui, dabojant lietuviams tvirtynę pasisekė sugauti Pricą, kryžiokų dailydę, kuris buvo prislinkęs iszmierûti tvirtynės sieną dėl statymo boksztų isz kurių ketina kryžiokai deganczią smalą į pilį versti, už ką Markvardas Pricui pažadėjo baczkutę byro. Vitenas atnesza nû Keistuczio į Kauno pilį laiszką per požeminį urvą, kame Keistutis, nors budamas pergalėtas muszoje nû kryžiokų skolina pilyje esanczius gintis su lietuviais pûlancziu narsumu, o pats ir nedûs neprieteliams atilsio, Vaidatas skatina savûsius ant mirties, jeigu pilį nebus galima apginti, kad tik vokiecziams į verguvę nepasidûti rodydams povizdį Margyrio, apgynėjo Pilėnų pilies, kurs su visais kareiviais velijo susideginti nekaip į gėdingą verguvę pasidûti: Visi žada mirti už tėvynę bei dievus, tame tarpe Vitenas su iszgaszcziu pranesza, kad kryžiokai į pilį įsigriovė. Vaidatas iszkėlęs kardą metasi ant kryžiokų szaukdamas. „Paskui manęs — už tėvynę!“ Kryžiokai lietuvius atmuszá atgal, szie traukiasi į deganczią pilį ir susidegin giedodami smertinę giesmę:

„Dievai malonus, dûkite mums numirti,

„Anapieliaus linksmybės veikiai patirti,

„Drasiai į liepsnas! Ten malkynė szermenų.

„Žengsim į dangų! Ten jau nėra vokieczių.

Potam Mistras saviszkiems apsako, kad nors ir laimėjo kovą, bet tiek iszkados bei pražudynių daugelio kareivių, liepia skubiai surinkti likusią kariumenę bei namon grįžti.

Už surėdymą dramos pripûla dėka *Jonui Zubaicziui* isz Tilžės, kuris pagal veikalą Gužuczio sutrumpino, kad lengviausiai butų galima atlikti. Už rupinimasi apie viską daugiausiai, dėka *Kristupui Voskai*, o didžiausia dėka pripûla pirkliui *J. Jûzupaicziui* isz Tilžės, kuris vedė visą veikimą geriausiai sudavadydamas. Lietuvninkai pamatę, kad gali ir lietuviai parodyti teatrą bei kelti lietuviszkus pasilinksminimus, apie ką labai pradžioje, užmanius, abejojo, gan bus ganėtinai atlikta; dabar daugumas ketina prisidėti prie to darbo toliaus varyti bei szelpti, o kurie neįtikėjo, iszgirdę apgailistauja nepribuvę ir praszo, kad veikiausiame laike taptų atkartota. Žmonės buvo visi pilni džiaugsmo ir užganėdinti.

Dabar Tilžėje keta draugystę įsteigti teatraliszką, kad nors 4 kartus metûse butų galima pokilius su užvedimu teatro parodyti, kas ir yra linkėtina ateitėje, nės draugystė „Byrutės“ į 10 metų gyvenimo, dar tik pirmą žingsnį žengė pryszakyn.

P. Zambrukas.

Prisiųsti linkėjimai ant sukaktuvių szventės „Byrutės“ Tilžėje, 17 Vasario 1895 m.

Varnoje (Bulgarijoje) 4 Vasario 1895 m.

Isz „Naujos liet. Ceitungos su didžiu džaugsmu dasižinojau, kad Jus d. 17 Vasario ketinate prakilniai szvensti 10 metinį „Byrutės“ pagyvenimo jubilėjų. Kaipo vienas isz tų, kurie, dar nû 1880 m. pradėjus, rupinosi per „Naują Keleivį“, „Liet. Ceitungą“ ir kitus laikraszczius budinti isz to gilaus tautiszko snudulio ir jusų kraszto lietuvius; kaipo tas, kursai pirmas 1882 m. „Lietuviszkoje Ceitungoje“ (N 15), vėliaus ir „Auszroje“ 1883 m. (N 5), pakvietimą paleido ant įsteigimo „Lietuviszkos mokslo draugystės“ ir įstatus dėl tokios draugystės sutaisė, per įsteigtojus „Byrutės“ priimtus ir tik biskelį pertaisytus noriu ir asz, nors ligotas, keliais bent žodžiais Jusump atsiliepti, praszydamas, kad jųs per „Byrutės“ szventę, vardan mano, teiktumėtės jei iszreikszti szirdingiausius mano velijimus! Regint, kad isz tos, norins menkos, lietuvystės sėklos, kurią musų silpnos rankos ties Lietuvos dirvonais pirm 10—15 metų iszbarstė, kaip jusų kampe, taip ir anapus rubežiaus, pradeda jau atsirasti szioki toki lietuvystės vaisiai, pradeda brensti idėja tautiszko musų individualiszkumo, galime pasitikėti, kad dar 10—15 metų praėjus, apszviestiems lietuviams apie savo tautos reikalus besirupinant, Lietuva pavirs į tikrą Lietuvą! Tokią viltį savyje gaivindamas, baigiu szį trumpą atsiliepimą, tarydamas: te gyvûja, auga ir žydi brangioji „Byrutė“, o drauge su jaja ir visa Lietuva!

Su pagûda

Dr. J. Basanavyczius.

Petrapilis 17 Vasario 1895 (laiszkas). Lai gyvûja Lietuviai ir lietuviszka Draugystė Byruta!!!

Deszimtį metų gyvenus lietuviszkoji Draugystė Byruta, lai dar 100 metų gyvena, dar 200 metų, dar 500 metų, dar 1000 metų ir tt!! Lai gyvûja Byruta dėl atgaivinimo, dėl apszvietos ir dabos Lietuvių tautos! Dar sykį lai gyvûja Lietuvių draugystė *Byruta!!*

Su gûdone

Žemaitis.

Szirdingiausius palaimos velijimus *Birutės* draugystės deszimtmetiniai sukakimo dienai prisiunczia su augszcziausiu Pagarbinimu!

Klaipėdos Lietuviai.

P. Z.

Telegramai Rygą. Didžios ilgai patverenczios laimės pasekmės, velijamė dirbantiems gerovei brolių.

Rygos Lietuviai.

Liepojus. Aczių už praeitą darbsztumą, linkime didesnių vaisių ateitėje.

Mokintiniai.

Doberan (Szilėžijoje). Byruta ant sveikatos!

Soldatis.

Isz Kitur.

— *Suvienytos Valstijos.*

Uniontown, Pa. 1 Balandž. Kunduktorius Charles Barger ir brekmanas John Shipley liko ant vietos užmuszti ant Baltimore ir Ohio geležinkelio pereitą naktį. Viena ir ta pati nelaimė patiko abudu. Kunduktorius, biskį vėliaus breksmonas, norėdami peržengti nû vieno karo ant kito, nupûlė tarpo karų ir paliko užmuszti ant vietos.

— *Sąlygas japonų su kynais.* Laikrasztis isz Shanghai danesza, jog, jei kynai nori susitaikyti su japonais, turi užmokėti 400,000,000 jenų už apturėtą iszkadą ir apleisti dėl jų Formozą ir pietinę Mandžuriją.

— Tuli laikraszcziai raszo, kad žydai užsimanė uždėti Jeruzolimoje žydiszką universitetą.

Mat smarvės, gali ir Amerikos lietuvius pralenkti tame dalyke.

— *Isz Petrapilės.* Czia dar vis didelis truksznas pa-

kilęs isz musztynės tarp studentų ir policijos 20 Vasario. Pasirodė, kad ant vietos į smert neužmuszė nė vieno studento: vienok smarkiai sužeistų yra per 50. Policija, muszdama studentus, muszė ir daug kitų praeinanczių, suvis į nieką nesikiszanczių ypatų; sumuszė daugelį apicierių, gydytojų ir vieną universiteto docentą, kuris priegtam pasirodė esąs giminaicziu vieno ministro. Publika kaltina tiktai policiją: tvirtina, kad pati policija tyczia pakėlė tą musztynę su studentais. Mat, daug maskolių, kuriems, kaip girdėt, prijauczia ir pats caras, nori sumažinti skaitlių policijos, nori pirm visko suvis isznaikinti tą skaitlingą policijos dalį, kurios vienintelė uždůtis — saugoti carą ir jo giminę. Pertai policija nori parodyti, kad ji yra labai reikalinga; kad da prie tokio didelio jos skaitliaus publika nesibijo kelti maisztus, tai kas busę, jei jos skaitlių, sumažįsę!

Kaltina taipgi policiją, kad iszmislija nebutus maisztus. Policija neseniai apgarsino, kad ji atrado sankalbą studentų padaryti dvi demonstraciji pas dvi didžiausias cerkves; tů tarpu studentai tvirtina, kad jokių demonstracijų nebuvo užmanę. Už studentus užstoja apszvietimo ministeris.

— *Isz Petrapilės.* Czia pradėjo sznekėti, kad ant vyskupo į Seinus eisiąs kun. Symonas, Mohylevo sufragonas, rektorius dvasiszkos Akademijos.

PODUKRE.

Pasakojimas isz kalėdiniu szvencziu.

(*latv. parasze Vaidelaitis, liet. g. L.*)

(Tąsa.)

Anytė buvo pasitikėjusi Liepdvaryje pasitikti tėvelį. Bet nuėjusi aptiekon ir tenai jo neradusi, ji daug nieko nemislijo; jai ausysna kaip skambinti kas skambino: „Elzytei reiks mirti, jeigu veik nebus vaistų!“ Greitai ji pagriebė vaistų butelėlį: žiurėk, szie vaistai gali iszgelbėti mažytę seselę! Ji jau nesijautė esant nuvargusi, jai tikt tos mislys buvo: namon, namon!

Smarkus vėjo putimas tik ko ją neparmetė ant žemės, kad jau ji buvo lauke. Ji visomis savo spėkomis ėjo pirmyn. Jau ji buvo ant lauko, kaip miegas pradėjo migti. Už valandelės puga pradėjo draskytiesi, jai visą kelią užpustydama sniegu.

Pradžioje vargszė mergytė brido per gilų sniegą su didžiause kantrybe. Ant laimės vėjas jai putė isz užpakalio; bet veik ją sniegas kaip berte apibėrė. Tikko vargszė sunkiai buvo iszvopojusi isz kokio užpustyto grovio, czia ir vėl, kiek žingsnių nužengusi įpůlė. Veik jos spėkos pradėjo mažėti. „kad tikt nors iki miszkui, tai pasilsėsiu“, Anytė sąprotavo. Miszkas dar nebuvo matomas, o jau mergytė visai apilso: ji jau suprato savo padėjimą, todėl karsztos aszarėlės pradėjo rydėti per jos nekaltus ir nuszalusiůs veidelius. Jau ir szaltį ji pradėjo jausti, nėsa visa pradėjo virpėti, nors jos burnelė dar buvo szlapia nů prisikankinimo. Czia isz sykio ji įgrimo į sniegą iki jůstai; berods rupinosi isz visų savo spėkų iszropti, bet veltu! Kaip isz sykio jei buvo gerai! Tikt truputėlį pasilsėjo, szirdelė jau pasidarė ramesnė; czia buvo szilta ir minkszta; szaltas vėjas su sniegų sauja tikt retai atsimuszė ant jos nuszalusio veidelio, kuris jau buvo kaip ir apmiręs.

„Ne, negaliu ilgiaus ilsėtiesi! kitaip tai Elzytė turės mirti.... namon, namon!“ Ir paskutines spėkas nužadindama, Anytė rupinosi isz sniego iszsiropoti. Bet jei nebuvo už nieko nusitverti, prisilaikyti; ji slidinėjo ir grimo gilyn.

Įpatingas miegas jai kraujasi virszun, blakstienai dengia akis, galvytė nusileido ant szono; jautimas pradėjo nykti.

Dar sykį Anytė pakirdo; beveik jau butu įmigusi, nesukalbėjusi savo paprastos maldos. Ji tiktai truputį nusiminė esant paojuje, bet žinojo, kad szventiejie aniolėliai niekad neatsitraukia nů gerų vaikų. Apie tą buvo ją mokinusi motina, tada kaip ji dar budavo neužmigusi ir ją svetimi vyrai nebuvo nuneszę lovon.

„Jau asz noru gulti eit,
Dievas mano akis spaudž;
Tavo akys manę sergst
Mano saldžiame miege. Amen“.

Taip patyloms nuszveplavo jos suszalusios lupelės; tad ji užmigo kaip paprastame miege. Dar ji sykį, kaip sapnůdama, girdėjo tėvo balsą, szaukiantį ją, bet jau nebegalėjo pabusti.

Puga draskėsi jů tolyn ir baisybės sniego krito ant szalto kapo, kuriame Vėjų — motina migdė jauną duszelę, kůmet augsztai Vėjo - motina szvilpavo ir gaudė savo paprastą meliodiją.

(Toliaus bus).

Isz lietuviszku dirvu Amerikoje

Gůdotinas „Vienybės“ Rėdytojau, meldžiu patalpįti szitas trumpas žinutes apie musų kraszto, nekurias lietuviszkas kolionijas.

New York vardas skamba luposė svetimtauczių po visą Amerikos plotybę; bet kůmi iszrodo Najorkas, dėl lietuvių? Nieku kitu, kaip tikt dideliu miestu: mažai kas isz musų brolių žino gerai apie czionykszczius lietuvius; ir jie patys mažai důdasi savę pažinti, lietuviszkai visůmenei. Daugel kartų girdėjau, praszaliczius lietuvius kalbant, jog Najorke esą lietuvių tikt apie 800; bet isztikro kitaip yra kas link skaitliaus tenykszczių musų tautieczių abelnai imant Najorko, Brooklyno, Jersey City, Newarko, ir Elizabeth'o lietuvius, atrasime jų tenai apie 10,000 ypatų. Vienok nežiurint ant to skaitliaus drąsiai galima pasakyti kad minėtų miestų lietuviai yra paskutiniai tėvyniszkuse darbůse ir dvasiszkame pasikėlime. Žiurint lietuvystės akia sziurpuliai pereina ir iszlieti aszaras reikia, jog Najorkiecziai (?R.) dar iki szio laiko sunkių dėjavimų, nemato aszarų savo brangiausios Motinos Lietuvos! nesupranta sopulingo balso savo brolių, vaitojanczių nasrůse sziaurinio smako, kuris kožna diena rija musų brorius, niekůmet nepasisotina. Pagal tokį skaitlių priderėtų turėti New-Yorkiecziams nors vieną lietuviszką bažnyczią ir mokslainę. Dabar netiktai neturi jie atsakanczios lietuviszkos bažnyczios, bet ir mažos koplytėlės. Gėda už tai jiems netiktai nů lietuviszkos visůmenės, bet ir nů svetimtauczių. Jeigu czionykszcziai lietuviai, turėdami broliszką vienybę, dėtų kiekvienas tiktai po $10, o jau galėtų pastatyti netiktai puikią bažnyczią, bet ir atsakanczią mokslainę dėl savo vaikelių. Negana to jie neturi dar nei vienos, grynai lietuviszkos draugystės, (ar galimas dalykas ?R.) nors yra jų keturios. Prisižiurėkime įstatymams tų draugysczių, o kiekvienas isz musų patvirtįs kad toki įstatymai netiktai nepakėlia lietuviszko vardo, bet prieszingai dar pažemina. 9 Kovo Lietuviszkas Politikiszkas Republikoniszkas Kliubas turėjo susirinkimą, ant kurio ir asz buvau. Neminesiu czionai jau apie visokius įneszimus, apart vieno, kuris dėl manęs pasirodė labai įpatingu. Kada p. pirmsėdis, užklausė, ar priiminėti į savo Kliubą

izraelitus (žydus), (jau vienas nů seniai buvo pristojęs), atsirado keletas balsų, kurie pritarė, sakydami, kad žydus ir reikia priiminėti į savo Kliubą ant lygių tiesų, nės jie esą toki jau lietuviai, kaipo ir mes! Bet dėka p. Zai., kurs iszaiszkino kad, priimant žydus į Kliubą nereikia abejoti, jog isz lietuviszko Kliubo veik pasidarytų žydiszkas. Dėlto ant galo nutarė žydų nepriiminėti į lietuviszką kliubą. Toliau p. Sk. padavė įneszimą, idant politikiszkas kliubas rupįtųsi apie geresnį politikos supratimą; ką galima atsiekti per mokslą, ir skaitymą lietuviszkų knįgų, ir laikraszczių; dėlto paaiszkino p. S., jog butų labai naudingai, kad kliubas turėtų knįgyną ir užlaikytų nors kelis lietuviszkus laikraszczius, isz ko galėtų kiekvienas naudotis; bet tą naudingiausį įneszimą! pirmiausiai pirmasėdis pripažino už negalima, nės vienų lietuviszkų laikraszczių suskaitė net 20, už kuriůs turėtų kliubas nereikalingus kasztus iszdůti. Dėlto nereikia dyvytis, jog czionykszcziai lietuviai dar nesupranta, kad žydai nėra musų broliai ir kad nů jų reikia kratytis, kaip nů bjauriausių siurbėlių. Žodžiu nesupranta New-Yorkiecziai kas dėl jų paczių yra naudinga ir neatbutinai reikalinga. New-Yorkiecziai neturi tarp savęs sutarties nei tikros vienybės parapijos reikalůse. Czia skaitytojus lietuviszkų laikraszczių ant pirsztų galima suskaityti. Negana to, doriszkas nupůlimas ir girtybė pirmą vietą užima tarpe New-Yorko lietuvių. Iszskyrus mažą labai procentą, dirbanczių įvairiose dirbtuvėse, musų czionykszcziai tautiecziai užsiima siuvimu rubų. Czionykszte lietuviszka rubsiuvių turi unija sziądien 400 su virszum sąnarių, nors da nėra metų kaip užsidėjo. Pažvelgus ant musų rubsiuvių kaip jie užsilaiko prie darbo, ir kokias kalbas vartoja, umai reikia trauktis su nukaitusiu veidu ir pilnu užgėdinimo. Czionai lietuvių rubsiuvių dirbtuvėse, nerasime nei vieno lietuvio, kuris nebutų įvairiai pravardžiůjamas. Žiurint ant pasielgimo musų lietuvių, galima lengvai numanyti kiek aniems rupi tautiszki reikalai. Turi jie vieną pagelbinę draugystę, po vardu S. Kazimiero, bet paskutiniam laike ir ta labai žymiai nusilpo, nės metai atgal turėjo apie 200 sąn., o sziądien maž ką daugiau per 100.

Czia yra lietuviszkas koras, po vardu „Mildos", susidedantis isz vyrų ir moteriszkujų; jau gerai prasilavinęs giesmėse ir dainose. Iki szio laiko nei viena draugystė nepriguléjo į „Susivienyjimą". Matant tokią netvarką, ir dvasiszką nusilpnėjimą NewYorkieczių ir Brooklinieczių, reikia pirmiausiai isztarti papeiką jų dvasiszkam vadovui, kuris savo netikusiu pasielgimu suszmeižė netiktai savo vardą, bet ir visos parapijos, nės nėra tos dienos, idant vokiszkůse laikraszcziůse, nebutų paminavoti darbai to kunįgo. Jis, tokiu keliu eidams, netiktai nesupažindino lietuvių su dvasiszkais ir tautiszkais reikalais, bet dar labjaus anůs iszskirstė ir pastumėjo į gilesnę tamsybę. Ne jůkai, jeigu kunįgas saliunůse savo prieszams atmonija, (kas jau nekartą atsitiko). Todėl nevienas isz czionykszczių lietuvių atsižadėjo ant visados lietuviszko kunįgo ir bažnyczios, o apie lietuvystę kokiam ir neminėk. Todėl sziądien kaip New-Yorkiecziai, taip ir Brooklinieczíai iszsiskirstę, kaip viszteliai be motinos, ir nežinodami kur dėtis, glaudžiasi prie vokieczių, airiszių, o daugiausiai prie lenkų, taip jog sziądien vienoje lenkiszkoje bažnyczioje atrasime daug daugiau lietuvių, negu lenkų, bet lietuviszko nieko tenai neiszgirsi, kas be ko — porą kartų ir daugiau atvažiůja kunįgas, mokantis kiek lietuviszkai, kaip toks Pol., kurio mieris yra kůveikiausiai sulenkinti lietuvius. Tikrai lietuviszko kunįgo lenkai anaiptol nebenori prileisti, o patys lietuviai ir mažai ką ant to paiso.

Iszrodžius visas blogas puses, New-Yorkieczių, negalima užtylėti ir apie geras, sztai nů metų tveriasi parapija, po vardu S. P. M. N. Prasidėjimo, per rupestį p. K. ir kitų gerų vyrų turi jau sudėtų pinįgų tam reikalui apie $500, ir yra veltu kad tolesnei parapija sudrutės ir reikalai eis pirmyn jeigu tikt czionykszcziai lietuviai laikysis didesnės vienybės ir sutarties. (Velytina butų, idant tokį dabartinį kunįgą neprileistų kisztis į naujos parapijos reikalus, nės jis viską sylijasi paardįti ir dar tolesniai muilyti akis tamsių žmonelių savo gudrumu). Butų labai naudinga, idant parapijos komitetas pasirupįtų partraukti dėl savę lietuviszką kunįgą nors ant kokio laiko dėl geresnio sudrutinimo reikalų parapijos. Juk tai dėl New-Yorkieczių nebutų persunku, o pagaliaus užlaikyti kunįga ir ant visados, nės pagal tokį skaitlių liet., priderėjo seniai turėti atsakantį kunįgą. Ant galo reikia patėmyti, jog ir New-Yorkiecziai laikui bėgant pabus isz to gilaus miego ir pradės pažinti reikalus savo tautos ir broliszkos vienybės; jie pamatys lietuvystę ir savo brolius jau seniai dirbancziuș, paskutiniame laike jau pasirodė savo darbais: nės dėl paminavonės tautiszkos musų szventės 4 d. Kovo sutvėrė kůpą „Susivienyjimo" isz 17 sąnarių.

Gražu buvo matyti tą dieną, musų tautieczius, kurie su didžiausiu džiaugsmu ir noru riszosi prie tos brangiausios musų organizacijos „Susiv." Tokiu budu yra viltis, jog ir tarpe New-Yorkieczių atsiras didesnė vienybė ir pradės arcziau pažinti lietuviszkus reikalus ir jůs pamylėti. Ilgos atminties vertas yra vardas tų vyrų, kurie pirmutiniai isz New Yorkieczių suprato vertybę „Susiv." Galima tikėtis kad per rupestį dabartinio kůpos komiteto, skaitlius sąnarių augs, o kartu ir lietuviszka dvasia. Teisingai galima pasakyti, kad tenai plati yra dirva dėl gero tėvynainio. Bet daug dar reikia paneszti procios ir kantrybės idant New-Yorkieczius surinkti į kruvą ir įkvėpti jiems tautiszką dvasią

New-Yorke žada iszeiti laikrasztis po vardu „Kareivis". Mieriu jo bus tarpe New-Yorkieczių pasėti vienybę ir praszalinti tamsybę.

Lai gyvůja „Susivienyjimas L. K. A.", o ir visi jo mylėtojai. Su gůdone. *V. Ž.*

Dar apie praplatinima ir suorganizavojima „Susivn.".

Jei anot tos pasakos, mes užkampyje lindosime ir nieko neveiksime, niekas apie mus nieko žinos. Noriu asz czion kalbėt apie „Susivienyjimą". Jeigu mes norime kad „Susivienyjimas" platytusi tarpu lietuvių, tai pirmiaus turime pasirupyti, kad žmonės apie jį žinotų pirmiaus turime „Susivienyjimą" pragarsyti, nės daug musų brolių ypatingai tolymesniůse kampůse „Susiv." kaip pasirodo da nežino ar koks tę „Susivien." gyvůja.

Pragarsyti gi galime per laikraszczius ir per praneszimus.

Bet jei mes sziądien, důkim sav ir pragarsysime, kad yra „Susiv.", tai jau mislinat tůj

visi į jį ir rasysis. Kas tav. Žmonės numano gerai, jog jeigu jau jie sykį prie „Susiv.“ pristos, tai turės į jį ir mokėti, todėl reikia gerai visiems iszaiszkinti, kaip augszta bus toji mokestis, kad tik pusdorelis ant metų ir keli centai po kiekvienam mirusiui draugui.

Toliaus, jei kas kur pinįgus įdeda, tai nori atgauti jûs paskiaus su palukiais.

Taigi reikia vėl kiekvienam iszaiszkyti, kad tûs pinįgus atgaus mirus jam jo artymiausi giminės, arba tie, kuriems jis jûs užraszys, ir nors jam ir daugiaus posmertinės pripultų mokėti, tai vienok jis iki smert jokiu budu neiszmokės tiek, kiek paskiaus jo giminės atgaus. Daug ir daugiaus da turi visokių naudų „Susivienyjimo“ draugai isz „Susivienyjimo“, kuriais tai visas naudas vienas visiems neiszaiszkysi. Jeigu lietuviai skaitytų laikraszczius, tai da, da, bet skaitanczių laikraszczius yra suvis menkai.

Taigi geriausiai, man ding butų, kad kiekvienas suprantantis sanarys ir mylėtojas „Susivienyjimo“ tûs dalykus savo broliams paaiszkytų.

Rasziau jau asz kartą, kad geriausiai butų, jog kiekviename mieste užsidėtu abelna „Susivienyjimo“ kûpa, su kurios pagelba netik galima butų lengviaus ir teisingiaus „Susivienyjimu“ rėdyti, bet tokia kûpa prisidėtų taipgi labai ir prie praplatinimo „Susivienyjimo“.

T-sta J. Kurtinaitis sekretorius draugystės szv. Kazimierio isz Baltimorės raszo, jog jau jie ir savo mieste tokią kûpą sutvėrė.

Pirmiaus visa jų draugystė buvo didumu balsų nutariusi prigulėti prie „Susivienyjimo“, o bet daugumas buvo nekantantu, kad nenorėdami turėjo prie „Susivienyjimo“ prigulėti isz ko kilo tankus barniai, o kada reikėjo mokėti metinę ar posmertinę, mokestį buvo sunku surinkti. Dabartės sutvėrė abelną „Baltimorės kûpą“. Keletas sąnarių draugystės „Susivienyjimą“ pametė, bet ką mislinat? į jų vietą 20 naujų sąnarių prisiraszė, o p. Kurtinaitis tikisi, kad jų kûpa į trumpą laiką skaitys keles deszimtis, o gal ir szimtą sąnarių.

Toliaus p. Kurtinaitis raszo, jog jie rupinsis, kad jų Baltimorinė kûpa nors du syk ant metų laikytų abelnus susirinkimus, ant kurių galėtų buti kalbos, praneszimai, o po to viso kad butų padaryti baliai.

Ar nepuikus užmanymas?

Pinįgus užpelnytus ant tokių balių, koncertų praneszimų kûpos galėtų apversti ant naudos „Susivien.“, bet geriausiai butų, kad už tûs pinįgus įsteigti butų kûpų knįgynai, skaitinyczios...

Tada mus „Susivien.“ da didesnę parodytu gyvybę, tada nauda prie jo prigulėti da butų didesnė ir aiszkesnė, tada kiekvienas lietuvys matydamas savo mieste gerai gyvûjanczia, iszdûdanczia vaisius organizacija, patsai dasiklaustų apie „Susiv.“ įstatus ir, nereiktų nė kalbyti, patsai bruktusi į ailias „Susivienyjimo.

Prakilniausi, labjausiai mylintiejie savo tautą lietuviai jau ne isz vienos, bet isz visų draugyszczių prigulės tada prie „Susiv.“ kûpų, taigi jeigu užmanysim kad kokią iszkilmę, parodą prakilniausiejie draugyszczių sąnariai, prigulėdami prie „Susiv.“ kûpa, įtekme savo lengviaus galės patraukti prie tų iszkilmių visas draugystes savo miesto. „Susivienyjimo“ kûpos turės tada įtekmę ant visos apygardės.

Szneka nekurie, kad mus „Susivien.“ da netobulas, kad konstitucija da nepilnai sustatyta? — laukite, su laiku iszsidirbs ir susirėdys viskas kûnogeriausiai, konstitucija iszsitaisys ir dasipildys pati per savę, tik, broliai, kiekvienas savo mislis ir puikius užmanymus, jei kuris turėsite, neslėpkite, bet praneszkite jûs arba man, arba per laikraszczius patys pagarsykite, arba kada pariais „Susiv.“ seimas, jûs perstatykite seimui, o jei tik bus geri, bus priimti.

Kun. J. Žilinskas,
„Susiv.“ prezid.

Susivien. reikaluose.

Pittston, Pa., „Susiv.“ kûpos užsimokėjo met. ir posmer.
1. Paukszt is Tamoszius,
2. Paukszt ienė Konstancija,
3. Tepliuszis Jûzas,
4. Judickas Antanas,
5. Sinkevyczia Mykola,

trecze posmertine užsimok. 15c.
1. Tepliuszis A. W.
2. Tepliuszis Jûzas,
3. Zereckiutė Magdė,
4. Judickas Antanas,
5. Kazakevycziutė Ona,
6. Avižienis Jûzas,
7. Milinis Jûzas.

Scranton, Pa., isz „Susiv.“ kûpos, užsimoka met. ir posmer. 21 sąnaris, taip gi pavien.
1. Markauckas J. Stanislovas.

Plymouth, Pa., užsimoka met. ir posmer. pavieniai.
Vincas ir Ona Semsiai,
Dr. szv. Kazimiero užsimokėjo met. ir posmertinę.
1. Rudenskis Antanas,
2. Cziucziunkevyczia Pranas,
3. Maglenavyczius Jokubas,

pavieniai užmok. met. ir pos.
1. Jencevyczienė Marė,
2. Jerulionis Antanas,
3. Rėkus Jurgis,
4. Bielys Stasys,
5. Rekus Vincas,
6. Bielys Aleksandra,
7. Jankauckas Antanas,
8. Karaszka Jonas,
9. Karaszkienė Magdė,
10. Rinkeviczius Vincas,

Cleveland, Ohio., Dr. szv. Jurgio užsimoka metinę 26 sąnar. moterių kûpos, metin. 13 sąnar.

Philadelphia, Pa. Dr. szv. Antano užsimoka posmertinę 11 sąnarių.

Detroit Mich., „Susiv.“ kûpos užmok. pirmą posmer. 14 sąnar., antra 11 sąnar.

St. Louis, Ill. „Susiv.“ kûpos metinę ir posmer. 6 sąnar.

Isz Lietuviszkų kolionijų Arkanso prigul. prie szv. Antano Dr. Philadelphia Pa., metinę ir posmertinę:
1. Butkus Jonas,

Thorph Viss., prie Chicaginės „Susiv.“ kûpos, antrą posmertinę:
1. Mikolainis Feleksa,
2. Mikolainienė Marė ir metin.
3. Jûtatas Antanas.

Shamokyn, Pa. Dr. szv. Jurgio užmok. metinę 36 sąn.
Klier. Antanas Milukas
ir Vaclavas Matulaitis metinę ir posmertinę.

Baltimore, Md. „Susiv.“ kûpos, užmoka metinę ir posmertinę, ir nori, idant but garsįta visų vardai.

Baltimore, Md. „Susiv.“ kûpos metinę ir posmertinę.
1. Narijauckas Mateuszas,
2. Szemis Antanas,
3. Macziulionis Endrius,
4. Kurtinaitis Jonas,
5. Mažeika Bonaventuras,
6. Buivis Jûzas,
7. Degutis Dominįkas,
8. Vaitukaitis Motiejus,
9. Žolinas Kazys,
10. Žolinas Baltrus,
11. Stankunas Petras,
12. Miliauckas Kazys,
13. Zinkevyczius Kazys,
14. Koleszkevyczia Jûzas,
15. Bielys Vincas tik posmer.
16. Strungis Gervazas,
17. kun. J. Lietuvnįkas,
18. Abromaitis Antanas,
19. Anioliukė Ona isz Amsterdam N. Y.

Plymouth, Pa., pavieniai užmok. met. ir posmertinę.
1. Žukauckas Jonas,
2. Pajaujis Antanas,

Edwardsville Pa.
3. Paukszt ienė Magdė.

Richmon, Pa. „Susiv.“ kûpos metinę ir posmertinę.
1. Szeris Pranas,

2. Szerienė Ona,
3. Aidukaitis Jûzas,

Edwardsville, Pa. Dr. szv. Izidoriaus metinę 9 sąnariai.

Wilkes Barre, Pa. Lietuvos Sunų Dr. užmok. met. ir posmer. 35 sąnariai.

Forest City Pa. Dr. szv. Jurgio užmokėjo metinę ir posmertinę Sausio mėn. 95 o ne buvo pakvitavota met. ir posmer. 28 sąnariai, tik metine 4 sąnariai.

Pavieniai met. ir posmer.
1. Rutelionienė Magdė,
2. Petrauckienė Ona,
3. Vitauckas Pranas,
4. Vaznelienė Viktė,
5. Vaznelis Adomas,
6. Valinskienė Ona,
7. Kazlauckienė Ona,
8. Dulskienė Anelė,
9. Szevelienė Anelė,
10. Gudinas Antanas,

isz Dr. szv. Jurgio met. ir pos.
1. Cikiavyczia Pranas,
2. Gerbatavicze Kazys,
3. Ronis Jûzas met. 95.

Dr. szv. Antano, užmok. met. ir posmer. 28 sąnariai.
Pavieniai už mok. met. ir pos.
1. Sabaliauckas Martinas,
2. Szaronienė Ona,
3. Szvegzda Pranas,
4. kn. J. Kuras.

Wilkes Barre, Pa., pavieniai užmok. met. ir pos.
1. Krakauckas Jûzas,
2. Kaminskas Selvestras,
3. Kaminskas Aleksandra,

užmok. posmr. isz Dr. szv. Mykolo,
1. Stanaitis Antos.

Detroit Mich. „Susiv.“, kûpos užmokėjo metinę ir posmertinę 15 sąnarių.

Elizabeth, N. Y. Dr. szv. Kazimiero užsimoka metinę mokestį 5 sąnariai.

19 Sausio 95 met., o nebuvo garsinta:
1. Brażinskas Dominįkas,
2. Stanûlevicze Antanas.

Mahanoy City, Pa. „Susiv.“ kûpos užsimok. met. ir posmer. 19 sąnarių.

Hazleton, Pa. „Susiv.“ kûpos už treczia posmer. užmok. 9 sąnariai.

Vincas Karpavyczia metinę ir visas posmertines.

Carbondalle, Pa. Dr. szv. Stanislovo met. ir posmer. 9 sąnariai, metinę 4 sąnariai.

Pavieniai metinę ir posmertinę.
1. Kaikiunas Tamoszius,
2. Kalupailienė Stanialonia.

Pasarga I. Noris buvo kelis kartus persergėta, ir da primenam kad neatbutinai pasistengtumėte paiszkįt ta ir ta Dr. bei kûpa, užmoka, už pereitus ar tekanczius metus, metinę mokestį ar posmertinę, ir raszant vardus užsimokėjusius reikia kûnogeriause paraszyti idant but galima perskaityti, atsitaiko taip jog jokiu budu negalima dasimislit kas ten but, o ant galo kaltina sekretorių.

Pasarga II. Nekurie norėdami apturėti „Cherterį“ reikia kreiptis prie „Susiv.“ prez. ir naujai prisiraszantiejie, reikia padėti amžiaus metus, ba kitaip nebus patvirtintais per prez. „Susiv.“.

„Susiv.“ sekr. P. Naujokaitis.

Vargdienis tampa turtingu.

(Tąsa.)

Jurgis, isz pradžios retai kada pasižiurėdavo į savo knįgeles, bet kad pradėjo isz jų ir mums apsakinėti ir pamatė, kad mes iszsižioję klausomėsi, o virszinįkas nieko už tą nesako ir da dažnai saldžiai nusijûkia, jam skaitymas ir apsakinėjimas taip pamėgo, kad jis pradėjo įsidėti net po keletą knįgelių; daugiausiai maskoliszkų – lietuviszkų, rodosi, tûmet, apart maldaknįgių, ir nebuvo. O! kad butų lietuviszkų buvę, tai ir asz nebu cziau jam užsileidęs, nežiurint ant to, kad jis isz dalies mano mokytojas ir jau tiems, kurie su jûmi ganydavo nebudavo laiko nei niekais užsiiminėti, nei cziuprėmis mainyti. Taipo gi ir jam pacziam lengva buvo: jis tik skaitydavo arba sakydavo; bandą už jį kiti pavarinėdavo isz gûdonės ir dėkingumo.

Raszyti ir rokundos pramokau taipgi nû Jurgio ir labai lengvai. Sztai kaip jis manę ir kitus mokino raszyti: „Norint iszmokti raszyti, sakė jis, reikia pažinti ir mokėti paraszyti dvideszimts-keturis didesnius ir dvideszimts-keturis mažesnius ženkleliius arba dvideszimts-keturias didžiasias ir dvideszimts-ketures mažases literas, isz viso keturesdeszimtis asztûnis ženklus. Jei iszmoktum ant dienos tik po vieną literą, tai mokslą pabaigtum per pusantro mėnesio arba, jei per Velykas butų pradžia, tai per Sekmines butų pabaiga, per Sekmines butum jau, kaip maskoliai sako, gramatnas“. Mes, iszgirdę, kad per du mėnesiu galima tokiu mokytu tapti, užpûlėme Jurgį praszyti, kad jis mus iszmokytų tûs ženklelius. Jurgis sako: „Gerai, asz iszmokysiu ir labai lengvai, nors pats tik keturias žiemas Joniszkėlyje persėdėjau. Iszsitraukė paiszelį paraszė ant skalelės didelį ženklą ir pasakė: „Szitai litera A, kuris nori iszmokti raszyti, tas sziądien per visą dieną, kûm pakliuva: kreida, angle, ir kur pakliuva : ant akmenų, medžių, su botkocziu ant žemės, tegul raszo ir szaukia tą ženklą A.“ — „Gerai!“ suszukome su dżiaugsmu ir szokome prie darbo. Tulyt apylinkėje visi akmenai ir medžiai numargavo nû anglies ir kreidos, o musų szaukimas: a! a! a!.... iszbudino isz miego net musų perdėtinį virszinįką, pamislijo senelis, kad avelės bliauna.

Kada iszėjo kreida, anglies taip gi negalima buvo iki valiai visur sugriebti, daugumas pradėjo su peiliais raszyti ir literą „A“ isz medžio dirbti. Kitas net czielą virtynę, kaip oplegų, prisidirbo ir ant kaklo užsikabinęs iki vakarui nesziojo, szukaudamas: a! a! a!....

„A“ iszmokome toje dienoje visi, kurie su Jurgiu buvome, ne tik raszyti, bet ir padirbti. Ant rytojaus iszginus, Jurgis paraszo ant lentelės antrą ženklą „B“ ir sako: „sziądien per dieną raszykite ir szaukite „Be“, kur sutiksite vakarykszt̨ „A“, tai jį isztrinkite, sakydami: „vakar buvo A, sziądien Be“. Ir toje dienoje ėjo mokslas su tokiu pat karsztumu ir atnesze tokius pat pasivedimus: visi vakare mokėjome A ir B paraszyti ir padirbti. Treczioje dienoje turėjome C. Ir tą da prisisavino gerai visi mokįtiniai, bet nû D daugumas atvėso; kiti pradėjo maiszytisi, ir Jurgio mokįtiniai vis mažinosi ir mažinosi. Bet asz ir da tuli kiti rinkome su pradiniu inirszimu literą prie literos, pakolaik nesurinkome visas. Paskiaus nusipirkome paisziukus ir potruputį popieros ir pasiekėme to, kad ant galo vasaros, apie vasarojopjutį, galėjome isz galvos paraszyti abi abėcėles ir iki 100 skaitlinius.

(Dar neviskass!)

Lioterija! Lioterija!

Jeigu norite iszgrajiti $100 ir paaukauti ant statymo Lietuviszkos Bažnyczios, Forest City Pa., imkite, mieli viengencziai, tikietus ant lioterijos. Tikietai tik po 50 c. Jûs galite gauti pas prezidentus draugysczių prigulinczių į „Susivienyjimą Liet. Amerikoje“.

Grajus bus 4 Liepos 1895 m. Forest City Pa.

Lioterijos Komitetas.

Balius! Balius!

Pirmutinis lietuviszkas balius draugystės szv. Izidoriaus, bus laikomas antrą dieną Velykų t. y. 15 d. Balandžio, ant salės A. Butrimavyczіaus ant kurio užpraszome visus lietuvius ir lietuvaites.

Tikietas———30.

LIETUVOS ISTORIJA

nů seniausiu gadyniu iki Lublino unijai.

PARASZYTA SIMANO DAUKANTO BUVUSIOJO VILNIAUS UNIVERSITETO PHILOSOPHIJOS MAGISTRO.

(Tąsa).

Nu Lietuviai ir Lenkai, sukerszus kryżeiviams tarp savęs, turėjo naudingą pragumą visůtinai kibti į kryżeivius ir tremti butinai per jurą, bet ant nelaimos Lietuvių namų netaikos neleido to daryti.

Kaipogi vos buvo Jaugalius pagrįžęs į Lenkus, kaip ir vėl sukilo Lietuvoje netaikos. Kazimiers Skirgalius skaugėjo Vytautui Lietuvos sosto, o Boleslavas Svidrigalius, visuartymasis Jaugaliaus brolis, kuriam nustipus szis jo veldėmę turėjo veldėti, lużo taippat ant Vytauto. Skirgalius kliovėsi Gudais ir savo lobiais, kuriůs buvo sukrovęs, bevaldydams Lietuvos ukę, ir galėjo viens pats kariauti; to dėjęs ryżosi su ginklu Vytautui ukės valdżią iszverszti, kareivius Gudůse susamdęs, bandė į Vilnių įsilaużti, bet nenuveikė. Jaugalius iszgirdęs tokią notį apent atplustėjo į Vilnių kersztus taikinti, kas ir pavyko; kaipogi pavedė jis Skirgaliui be senujų jo dalykų dar Stavodubą Severijoje, Kremenczių Volinijoje ir senůsius Trakius Lietuvoje. Vytautas ant to sutiko, norėdâms visą savo galę ant Svidrigaliaus atsukti, kursai apleistas nů Skirgaliaus viens palikęs radosi silpnu ir reikalaująs svetimos pagelbos; darin prasikraustė į Parusnį. Tům paczių laiku Skirgalius, Vytautas ir Jaugalius sutarė tarp savęs, jei kitos kokios netaikos tarp brolių sukiltų į ginklą nekibs ir Jaugalius viens jiems teisybę atteis.

Guvus Vytautas, norėdams dar toje paczioje dingstėje Jaugaliui karaliui įtikti ir jo broliams įsigerinti, lugojo, idant jis su savo broliu Endrieju Vigundu kalinamu susitaikintu, kurį Jaugalius pradżioje savo rėdos, kaipo norintį su pagelba kryżeivių į Lietuvos sostą įsismeigti, buvo użrakinęs kalinyczioje, kaip jau szis su Skirgaliumi buvo susitaikinęs. Karalius jo paklausė ir Endriejų Viguntą paleido, kursai prasiszalinęs nů rėdo ir rumų savo valsczių̃se gyveno, jo kilties sziądien yra kuningaikszcziai: Polubinskiais ir Trubeckiais vadinami. Taip sutaikinęs Jaugalius sukerszusius brolius žiemą pargrįžo į Lenkus.

Taip besikovojant Lietuvos kuningaikszcziams tarp savęs, kryżeiviai grieždami apmaudą ant Vytauto vienu atvėju įsilaużė į pilę Surażių ir jos pilės-vyrą, Vytauto žentą nutvėrė, antru atvėju żygiůdami użėmė Gradną ir Vytauto valsczius nuteriojo bei 3000 imtinių į Parusnį iszvarė. Patys, kaip sakiau, kersztaudami nespėjo lėbaujanczių neprietelių drausti.

Įkuręs Vytautas pakajų į namus, pradėjo rupintiesi uke. Antrą mėtą kaip jau karės tęsėsi su kryżeiviais, kuriomis Lietuviai užvis Żemaicziai buvo įgrobti, dar didesniai nů Parusnio pusės, ukės lobiai iszszilti. Tolymesnėse beje Kijavo, Severijos ir Podolijų, kurias didżiuliai Jaugaliaus broliai valdė, maż tenorėjo Lietuvos d. kuningaikszczio klausyti, dar mażesniai mantas krauti ir kareivių į talką leisti. Darin Vytautas patarė už naudingą ir reikalingą Lietuvos ukėje tokius vieszpaczius nużeminti ir į jų apsiėmimus grążinti, to dėjęs stiprindamosi padarė sandaras su arcivyskupu Rygos ir Barni d. kuninkaikszcziu Tveru, savo posuniu 3 dienoje Rugpjuczio mėnesio.

Tarp tų atsziaurujų urėdų arba valdimierų Lietuvos visustipriausiais buvo: Karjebutas, Severijos urėdas, Vladimieras Kijavo ir Karjotas Podolijų, nů kurių Vytautas reikalavo talkos ir mokesnio, kurį kas metą į lobį d. Lietuvos kuningaikszcziui turėjo krauti, bet nei nů vieno nieko negavo: visi atsakė atsziauriai, bet už visus drąsesniai Karjebutas, Severijos urėdas, tais żodżiais: „Jis Karjebutas, kaipo Olgerdo sunus ir Jaugaliaus brolis, niekůmi neskolys Vytautui: Lietuva pati jam privalanti, darin Vytautas tedżiaugiasi, jei jis pakajuje jį teblaiko: jis kaip ir kiti valdimierai nieko kito, kaip vieną karalių Jaugalių savo vieszpacziu teiszpażįsta, darin Vytautas teneviliasi nů jo nei důklės nėi talkos".

Vytautas numanė, su kůmi jis turėjo ryżtiesi, kaipogi lig siuntiniams nů tenai dar nepagrįżus, sukėlė kareivius Lietuvoje ir Żemaicziůse. Karjebutas tokią atsaką davęs, patelkė Sezano kuningaikszti ir į Lietuvą įsigrudo. Vytautas su savo kariauna priesz. Ties Niekudano pile, sziądien Kalugos gubernijoje paupėje Teczie, susirėmė abi szali, musza buvo didei baisi ir kruvina, ilgas valandas varżėsi pergalė, svietu nukreikti laukai traikszojo, ant galo Gudai iszguro, Vytautas su savaisiais perlaużė jų rindas ir butinai pergalę apturėjo. Įkanden vyjo jis su visa savo kariauna skriejentį (bėgantį. Perr.) neprietelių į Severiją. Karjebutas nemintęs su savo żmona ir visa savo didůmene Novogrodo rimtoje pilėje użsirakino, kurioje lobiai paties Karjebuto ir jo didůmenės buvo sukrauti, kaipo buveinėje kanakados Severijos kuningaikszczių. Pilėje buvo stipri įgulė ir storais zomatais bei pylomis aptverta; czionai ir tokią Vytautas apstojo ir ėmė laužtiesi, vildamosi tenai didżius lobius rasęs ir savo kulę (maiszelį perr.) prikrėsęs. Darin pażadėjęs savo kareiviams leisti ją drevėti, ėmė grustiesi paburmiai varu: vienkartu tulose vietose uždegė pilę, nu tame niukinyje ir nůgąstyje svieto įsilaužė Lietuviai į pilę. Kareiviai drevėjo tenai sav gyventojų turtus, o kas buvo Karjoto kulėje ir bażnyczіose sukrauti lobiai, tai Vytautas pasavino.

Nu pasidavė visa Severija Vytautui, kursai perdėjo tenai kuningaikszti Sanguszką savo urėdu. Karjebuto żmoną su vaikais parvedęs į Vilnių użrakino augsztoje pilėje, o patį gelżiniůse nusiuntė Jaugaliui į Lenkus. Czionai ilgainiu paleido ant galvojamos ir klukimo jo ůszvio kuning. Rezaniaus. Nu Karjebutas pamokintas, pasiėmė tarnauti Vytautui ir jo palikunams ir gavo į Severijos vietą didżius valsczius bei piles: Braslavice, Vinika, Kremienec ir Sakolec Podolijose, kurios valdydams Severiją użmirszo. Paskiaus pastrunyjo jis tenai pilę Zbaraż ir Visnievice, nů kuriudviejų jo kilties turi kuningaikszczius Zbaraskiais ir Viszniovieckiais vadinamus. Vytautas nebgalėjo tům pacziu żygiu kitų atkakliujų urėdų bedrausti, nės turėjo namon grįżti ir namus nů kitų neprietelių ginioti.

(Toliaus bus.

Dainos.

Surinktos Krůpių parapijoje, Sziaulių paviete.

VII.

Jokim, jokim brolužėli
Szitům dailiu vieszkelėliu;
Ten prijosim żalias lankas,
Żalias lankas dobilėlius,
Toje lankoj' trys mergelės,
Trys seselės szieną grėbia,
Padėk Dieve merguzėlės,
Nebijokit seserėlės,
Mes jums nieką nedarysim,
Aukso żiedus numaustysim:
Aukso żiedus numaustysim,
Kaspinėlius nudraskysim.
Isz żiedelių padkavėles,
Isz kaspinų kamanėles.
Skamba, żvanga padkavėlės,
Tviska, blizga kamanėlės.
Klausinėja tėtuszėlis,
Kur liedinai padkavėles;
Kur liedinai padkavėles,
Kur siudinai kamanėles,
Kaune lietos padkavėlės,
Vilniui siutos kamanėlės!

Ona Szimatė,
Ruduliai, 28 Sėjos, 1887 m.

Užsimokėjo už „Valtį"

J. Dvilis Plymouth	50c.
J. Jankauckas Waterbury	„1,oo
J. Samulaitis Lindail	„1,oo
J. Saulėnas Haverhill	„1,oo

Pajieszkojimai.

Jeigu kas żino, kur yra Jurgis Garbsztas, paeinantis isz Kauno gub. Panevėżio pavieto, Voldaikių kaimo, meldżiame apie tai dûti żinią į „Vienybės" redakciją, o mażu jis pats norėtų atsiliepti. Yra didei svarbus reikalas. Kas apie jį pranesz, gaus dovaną. Jis jau keli metai kaip Amerikoje. Paskutiniame laike gyveno Brooklyne E. D. Raszydamas paskutinį sykį savo motinai adresą padavė tokį: S. Weinberg (turbut jis taip savę vadina) 144 Sheffild Ave. Brooklyn E. D.

Żinią praszome dûti ant szio adreso: *J. Petraitis*,
Box 1018, Plymouth Pa.

Asz Anielė Adomaitienė pajieszkau savo vyro Jurgio Adomaiczio. Jisai iszvażiavo į Pittsburgą, jau du mėnesiai, o asz dabar nežinau, kame ansai yra; jeigu kas żinotumėte, praszom dûti żinią man, ba vidutinis sunus labai serga. Praszau dûti żinia ant adreso tokio: Anielė Adomaitienė
N 4612 Atlantic str.,
Chicago Ill.

Asz Kazimieras Cziżauckas pajieszkau savo brolio Antano Cziżaucko, kuris gyvena jau 10 metų Amerikoje, laikąs saliuną Shenandoah, Pa. Meldżiu dûti żinią ant szito antraszo:

Mr K. Cziżauckas
N 49 Ardeer Yronworks
Stewenston, airshra,
Scotland England.

Pajieszkau savo szvogerio Jůzo Bauževyczios, paeinanczio isz Vilniaus rėdybos, Trakų pavieto, Karkliniszkių kaimo. Jis jau 6 metai kaip Amerikoje. Jis nedidelio augumo, jůdbruvis. Jeigu kas żino, bei jis pats norėtų atsiszaukti, tegul dûda żinią ant szio antraszo:

Jurgis Daukszys
Catskill Greene Co., N. Y. (15)

Didelis Balius!

17 d. Balandżio bus Wilkes Barrėje, Pa didei puikus balius ant naudos szv. Mykolo draugystės, ant Landmesser's Hall, 152 South Main str. Skardi muzykė grajis gražius lietuviszkus szokius, todėlgi nepatingėkite jauni ir seni ant jo atvykti.

Prasidės ant 7 vakare.
Tikietas ——— 50 c.

Knîngos

pargabentos isz užmarės:

Maldų knigos,

Aukso Altorius, arba Szaltinis dangiszku skarbu 2.00 iki 3.00.	
Garbe Diewui ant aukszstybės „ „ „	$1.50.
Balsas Balandėlės 1.25c., 1.50c. ir	2.00c.
Kninga giesmių arba Kanticzkos „	75c.
150 Psalmu Dowido karaliaus ant paveikslo kanticzkų	75c.

Istoriszkos dvasiszkos įtalpos knigos,

Gyvenimas Vieszpaties Jezaus Kristaus,	75c.
Istorija seno ir naujo istatymo su abrozėl.	15c.
Istorija seno istatymo „ „ „	25c.
Gyvenimas Marijos „ „	20c.
Menuo Szwencziausios Marijos Panos	30c.
Sopulej Motynos Diewo „ „	20c.
Evangelijos supuikeis apdarais	1.00c.
Gywenimaj Szwentuju, ant visų metų kożnos dienos, pirma, antra, treczia ir ketvirta dalis už kożną dalį po „ „ „	65c.
Gyvenimas szv. Benedikto Labro „	10c.
Stebuklai Dievo Szvencz. Sakramente	40c.

Istoriszkos knigos svietiszkos įtalpos.

Istorija Lietuvos „ „ „	30c.
Trumpa senovės Lietuvių Istorija	10c.
Aplinkrasztis kun. Petravyczlaus į Vilniaus dżiakonystės kuningus 1870 m. „	5c.
Už ką mes lenkams turime buti dėkingi arba nedėkingi, gražį knįgutė kurioje apraszyta visi musų prietikiai su lenkaisnů pat krikszto Lietuvos	5c.
Żiponas bei żiponė „ „	40c.
Żirgas ir vaikas „ „	20c.
Vytautas didis Lietuvos kunįgaikszti s	30c.
Apie senovės Lietuvos pilis „	10c.

Knįgos poetiszkos.

Senkaus Jurgis „ „	15c.
Vitolioranda, puikus poematas isz senovės lietuvių gyvenimo, 2 knįgos	1.25c.
Důnelaiczio pavasario linksmybės	10c.
Konradas Valenrodas — —	10c.
Tėvyniszkos giesmės — —	5c.
Jůkaunos dainos „ „	5c.
Naujos dainos „ „	10c.
Birutės dainos „ „	10c.
Tėvynainių giesmės „ „	40c.
Petro Armino rasztai — eilės	10c.
Pagirėnų gobtuvės — teatraliszka	10c.
Ponas ir Mużikai, Drama penkiose permainose, paraszyta Aleksandro Gużuczio,	15c.

Apysakos.

Palangos Juze, linksmi skaitymai „	20c.
Kas teisybė tai nemelas puikios apysakėlės isz lietuvių gyvenimo	15c.
Historije apie gražą Magelona, dukterį karaliaus isz Neapolio ir apie Petrą kareivį	20c.
Pajudikime vyrai żemą, puiki apysaka paraszyta patrijotiszkoje dvasėje pagal vengriszką pono A. isz B. autoriaus knįgutės „Kas teisybė tai ne melas	15c.
Pasaka apė Szaltabuzius (Jůkinga)	5.
Żiemos vakaro adynėlė, vokiszkom raidėm	20c.
Mużikėlis „ „ „	15c.
Vaikų kningelė „ „	15c.
Ant Nakvynės	5c.
Kaimynų pasaka	5c.
Kaukazo belaisvis	5c.
Kur meilė, ten ir Dievas	5c.
Kas kaltas	5c.
Negirdėtas daigtas	5c.
Pasakojimas apie vaitą ir jo rasztinįką	5c.
Senis Makrickas	5c.
Vakaras Tilviko pirktelė	5c.
Gyvenimas Stepo Raudnosio ir kiti naudingi skaitymai. [ketvirta dalis „Sztaulėniszkio Senelio"]	15c.

Moksliszki rankvedżiai ir kitokios knįgos

Kninga dėl iszsimokinimo visasvietinės kalbos	15c
Apie buwimą Diewo „ „	5c.
Grieszninkas priverstas metavotis „	15c.
Pamokslai apie trusą „ „	5c.
Talmudas ir musų żydai „ „ „	10c.
Szkala su kalba „ „	20c.
Prieszauszris „ „	20c.
Kaip įgyti pinįgus ir turtą „	20c.
Girtybė 5c. ir	10c.
Genių dėdė, graži pasakntė kur iszrodyta, kaip labai svietą slogina maskolių valdżia	5c.
Apie Dangų	5c.
Final ir jų gyvenimas, ir pirmutinė szalna	10c.
Lietuvos gaspadinė	10c.
Żodynas kun. M. Mieżinio	$200.
Naujas elementorius [1895 m.] apdarytas su puikiais paveikslais	15c.
Trumpa peržvalga lietuvystės darbų Amerikoje 20c., dėl perkupczių po	10c.
Kalendoriai ant 1889, 1890 ir ant 1894 m. po	10c.

Įvairios dvasiszkos knįgos,

Pamokslai ant didżiųjų metinių szventcių ir didżiosios nedėlios,	50c.
Tiesos Żodżei,	35c.
Filiotea arba kelias į maldingą gyvenimą	50c.
Pokilis Szventųjų „ „ „	15c.
Iszguldimas metiniu szwencziu labai naudinga kningelė	10c.
Mokslas Rymo kataliku „ „	40c.
Kas yra griekas? „ „	15c.
Nekaltybė „ „	20c.
Vartai dangaus „ „	15c.
Pekla, arba amżinas pragaras	75c.
Arielka yra nůdai; su illustracijomis	30c.
Garsas apie bajsybes Diewo sudo	25c.
Raktas į dangų „ „	15c.
Didżioji nedėlia „ „	5c.
Kaip Sumeniją nuspakajįti „	15c.
Vadovas į dangų „ „	40c.
Prisigatavojimas ant smerczio „	40c.
Draugija dėl duszių „ „	5c.
Lietuviszkos miszios „ „	10c.
Kasdieninės Maldos	5c.

Notos dėl partapijono.

Varpelis [valcas] 30c. Dėdienė [polka] 30c.
Sudiev [mazurka] 40c.

Paveikslai [abrozai].

Krażių skerdynė 50c. Paveikslas Gedimino 30c
Paveikslas Vytauto 25c. Paveikslas Litanijos 25c.
Visoki Abrozėliai su maldelėmis po 5centus.

KNINGOS

ŁOCNOS SPAUSTUVĖS.

Lietuvos Istorija, nů seniausių gadynių ikį Gediminui D. L. K., paraszyta 1850 m. Simano Daukanto. Kninga pirma, gaunama už	1,50c.
Budas Senovės Lietuvių Kalnėnų ir Żemaiczių paraszytas Simano Daukanto, gaunamas už	1,00.
Istorija Katalikų Bażnyczios, „	1,00.
Europos Istorija su żiamlapiais „	50 ct.
Lietuviszkos Dainos isz visur surinktos	200c.
Pasakojimas Antano Tretininko paraszė vysk. Żemaiczių Motiejus Valancziauskas,	25 ct.
Ponas Bartkus, paraszė kun. A. Burba,	20 ct.
Dievaitis, apysaka szios gadynės	1,00 ct.
Apleka Diewo „ „ „ „	$1,00.
Aukso Verszis, labai puiki drama „	20 ct.
Bolesławas arba antra dalis Genowefos	30 ct.
Du pujkus apraszymaj apie nedorybę żydo ir piktą augynimą wajku	$1,00.
Eglė, żalczių karalienė ir iszgriovimas Kauno pilies 1362 m., du puikus dramatai paraszyti Aleksandro Gużuczio,	25c.
Historije gražios Katrukos ir jos visoki „ „ „ atsitikimai	10c.
Historije isz laiko Francuzkos „ „ vainos Afrikoj'	30c.
Isz po budelio kalavijo ir Kajimas, dvi puikios apysakos, ant lietuviszko perdėjo V. Stag.	40c.
Istorija Septynių Mokintojų „ „ ir Lietuvio Sapnas	50c.
Jurgis Miłosławskis — —	80c.
Juozapas Koniuszewskis, arba kankinimas Unijotų po valdżia maskolių aus	50c.
Kabalas talpinantis savyje visokius užminimus ir ant jų reikalaujantį atsakymą	10c.
Konstitucija dėl darbinįkų —	10c.
Namelis pustelnjko — —	75c.
Nedorybes Rymo Ciesoriu, historije isz łajko „ „ ponawojimo Nerono	80 ct.
Pujkus apraszymaj tikru atsytikimu isz „ „ czesu wajnos 1863 metu	40 ct.
Prawadnikas angelskos kalbos neabdar. „ „ „ abdarytas	$1,00 $1,25.
Pujkus apraszymas apie Lietuvą „	$1,oo.
Rinalda Rinaldinas „ „ „	$1,50 ct.
Senowes apraszymas apie Duktery „ „ Filypo Karejwio	50 ct.
Sumyszymas arba bajme tury dydeles akis	
Tykra tejsybe isz Suwalku gubernijos	15 ct.
Szwiesa Diewo „ „ „ „	65 ct.
Titkus Persų Karalius, „ „	25 ct.
Użsystanawik ant to geraj „ „	50 ct.
Witas ir Korynna historije isz łajko persekiojimo Bażnyczios S. per Deoklecijana	95 ct.

Tikrai Amerikiszkas **Laikrodelis.**

Iszkirpk szitą apgarsinimą ir prisiųsk mums, pridudamas savo pilną adresą, o mes prisiųsime tav ant pażiurėjimo geriausią ir tikrą Amerikiszką LAIKRODĖLĮ, kurio nieks iki szioi už tokią preką nesiulijo. Jis yra paauksůtas, **14** prabos **auksu,** su tikrai amerikiszkais viduriais, ant 20 metų užgvarantůtas, ir iszsižiuri kaip gryno aukso laikrodėlis už **$40.** Apżiurėk jį express'o office, ir jeigu tav patiks, užmokėk $7.50, o jeigu ne, nemokėk nieko. Prisiųsk su orderiu 50c. markėmis už dalį $3.50 14 prabos paauksůtą lenciugą, arba prisiųsk $7.50 su orderiu tai gausi jį uždyką. Jeigu szeszis laikrodėlius nupirktum bei pardůtum, tai vieną gautum uždyką. Adressas

Royal Mfg. Co. Depot.
60 Unity Bldg., CHICAGO, ILL.